201__
A
Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston MK

2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

Миллий тикланишдан - миллий юксалиш сари

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 53 (53), 2020 йил 7 апрель, сешанба

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

НЕФТЬ-ГАЗ ТАРМОҒИНИНГ МОЛИЯВИЙ БАРҚАРОРЛИГИНИ ОШИРИШ БЎЙИЧА БИРИНЧИ НАВБАТДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Республика иқтисодиёти ва аҳолисининг энергия ресурсларига бўлган талабини тўлиқ қаноатлантириш, нефть-газ корхоналарини молиявий соғломлаштиришни таъминлаш, шунингдек, умумэътироф этилган халқаро стандартлар ва энг яхши хорижий тажриба асосида тармоқда соғлом рақобат муҳитини ривожлантириш учун қулай шарт-шароитларни яратиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги, Молия вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Монополияга қарши курашиш қўмитаси, Давлат активларини бошқариш агентлиги (кейинги ўринларда — Агентлик) билан биргаликда 2020 йил 1 сентябрга қадар Жаҳон банки ва Осиё тараққиёт банки экспертларини жалб қилган ҳолда қуйидагиларни:

Газ-транспорт тизимини 2030 йилгача ривожлантириш дастурининг бош режаси;

барча иштирокчиларга тенг кириш имкониятини таъминлаш ва нархни шакллантиришнинг шаффоф механизмларини назарда тутган ҳолда **электр энергияси ва табиий газнинг биржа савдолари асосидаги улгуржи бозорини яратиш бўйича таклифларни** Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

2. Агентлик Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги ва Молия вазирлиги билан биргаликда:

а) халқаро даражада тан олинган консалтинг ва аудиторлик компанияларини жалб қилган ҳолда:

2020 йил 1 июлга қадар тегишли идоралар билан биргаликда **Нефть-газ тармоғи корхоналарининг операцион самарадорлигини яхшилаш бўйича "Йўл харитаси"**ни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

2020 йил 1 октябрга қадар **нефть-газ тармоғидаги барча корхоналарда коррупцияга қарши "комплаенс-назорат" тизими жорий этилишини таъминласин;**

б) 2020 йил 1 июнга қадар **юқори малакали хорижий экспертлар ва мутахассислар, шу жумладан, хориждаги ватандошларни нефть-газ тармоғи корхоналарига ишга ёллаш тўғрисидаги таклифларни,** уларни танлаб олиш, қўйиладиган малака талаблари, функционал мажбуриятлар, жалб қилиш муддати ва меҳнатга ҳақ тўлаш ҳажмларини кўрсатган ҳолда Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

3. Лицензиялар ва рухсат берувчи ҳужжатларни мақбуллаштириш бўйича идоралараро ишчи гуруҳи (Р.Давлетов) "Ўзстандарт" агентлиги билан биргаликда бир ой муддатда **нефть-газ тармоғидаги фаолият турларини лицензиялашни такомиллаштириш ва соддалаштириш бўйича таклифларни** Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги, Молия вазирлиги, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳамда Агентликнинг қуйидагилар тўғрисидаги таклифларига розилик берилсин:

а) устав жамғармасида давлат улушини ошириш ҳисобига қуйидагиларни капитализациялаш:

"Ўзбекнефтгаз" АЖга иловага мувофиқ инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун аввал ажратилган Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармасининг (кейинги ўринларда — Жамғарма) кредитлари бўйича 2020 йил 1 апрель ҳолатига "Ўзбекнефтгаз" АЖнинг асосий қарзи ва ҳисобланган фоизларни;

капитализацияланган маблағларни кейинчалик "Биринчи резинотехника заводи" МЧЖ устав жамғармасини оширишга йўналтирган ҳолда, "Биринчи резинотехника заводи" МЧЖга "Ангрен" ЭИЗ ҳудудида конвейер ленталари, қишлоқ хўжалиги ва автомобиль шиналари ишлаб чиқаришни ташкил этиш" лойиҳасини амалга ошириш учун аввал ажратилган Жамғарма кредитлари бўйича 2020 йил 1 апрель ҳолатига "Ўзкимёсаноат" АЖнинг асосий қарзи ва ҳисобланган фоизларни;

б) **2017-2021 йилларда углеводород хомашёси қазиб чиқаришни кўпайтириш дастурини** молиялаштиришни давом эттириш мақсадида **Ипак йўли жамғармаси (ХХР) ва хорижий тижорат банкларининг 250 миллион АҚШ доллари миқдоридаги, шунингдек, экспорт-кредит агентликлари ҳисобидан 400 миллион АҚШ доллари миқдоридаги кредит маблағларини** жалб қилиш.

5. Агентлик Жамғарма, "Ўзбекнефтгаз" АЖ ва "Ўзкимёсаноат" АЖ билан биргаликда икки ой муддатда қўшимча акцияларни жойлаштириш ва кредит шартномаларига белгиланган тартибда тегишли ўзгартиришларни киритиш йўли билан **"Ўзбекнефтгаз" АЖ ва "Ўзкимёсаноат" АЖ устав жамғармаларида давлат улушини ошириш** бўйича тегишли чораларни кўрсин.

Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги мазкур қарорда назарда тутилган қўшимча акцияларни чиқаришнинг давлат рўйхатидан ўтказилишини таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси молия вазирига 2017-2021 йилларда углеводород хомашёси қазиб чиқаришни кўпайтириш дастурини молиялаштириш учун жалб қилинадиган 250 миллион АҚШ доллари эквивалентидаги кредитлар бўйича "Ўзбекнефтгаз" АЖнинг Ипак йўли жамғармаси (ХХР) ва хорижий тижорат банклари олдидаги мажбуриятлари юзасидан давлат кафолатларини белгиланган тартибда бериш ваколати тақдим этилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, "Ўзбекнефтгаз" АЖ билан биргаликда 2020 йил 1 июнга қадар 2017-2021 йилларда углеводород хомашёси қазиб чиқаришни кўпайтириш дастурини молиялаштириш учун Ипак йўли жамғармаси (ХХР) ва хорижий тижорат банкларининг кредитлари, шунингдек, экспорт-кредит агентликларининг ёрдами жалб этилишини таъминласин.

8. Белгилансинки, 2020 йил 1 майдан бошлаб:

Аи-80 маркали автомобиль бензини ва дизель ёқилғиси (шу жумладан, ЭКО маркали дизель ёқилғиси) **чакана нархларини давлат томонидан тартибга солиш бекор қилинади;**

нефтни қайта ишлаш заводлари томонидан Аи-80 маркали автомобиль бензини ва дизель ёқилғисини (шу жумладан, ЭКО маркали дизель ёқилғисини) **сотиш фақат биржа савдолари орқали амалга оширилади;**

бюджет ташкилотлари, пахта хомашёси ва ғалла ишлаб чиқарувчи фермер хўжаликлари ва пахта-тўқимачилик кластерлари, "Ўзбекистон темир йўллари" АЖ, "Тошшаҳартрансхизмат" АЖ, маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиш бўйича давлат корхоналарига дизель ёқилғиси (шу жумладан, ЭКО маркали дизель ёқилғиси) ўтган чорақдаги биржа савдолари натижаларига кўра шаклланган ўртача биржа нархлари бўйича тўғридан-тўғри шартномалар асосида, шунингдек, уларга нефтни қайта ишлаш заводларидан нефть маҳсулотларини биржа савдолари орқали харид қилиш ҳуқуқини тақдим этган ҳолда сотилади;

нефтни қайта ишлаш заводлари "Ўзбекнефтгаз" АЖ нефть базаларининг буюртманомаларига кўра мазкур банднинг тўртинчи хатбошисида кўрсатиб ўтилган истеъмолчиларга сотилган дизель ёқилғиси (шу жумладан, ЭКО маркали дизель ёқилғиси) ҳажми учун "Ўзбекнефтгаз" АЖ томонидан белгиланадиган чегирмани тақдим этади.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Идоралараро тариф комиссияси 2020 йил 1 майдан бошлаб:

нархларни жаҳон биржаларидаги Brent нефти котировкаларига боғлаб қўйган ҳолда, "Ўзбекнефтгаз" АЖ ва "Шўртан ГКК" МЧЖ томонидан сотиладиган нефть ва газ конденсати учун янги ички тармоқ нархлари;

нефть маҳсулотлари ва углеводородларни импорт қилиш билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектларига нефть маҳсулотлари ва углеводородларни нефть базаларининг бўш сиғимларида сақлаш бўйича хизматлар кўрсатиш учун тарифлар белгиланишини таъминласин.

10–11. Махфий.

12. Қуйидагилар маълумот учун қабул қилинсин:

юридик шахслар, шу жумладан, "Ўзбекнефтгаз" АЖ нефть базалари томонидан нефть маҳсулотларини қайта сотиш учун нефтни қайта ишлаш заводларидан биржа савдолари орқали сотиб олиш якуний истеъмолчига сотилганда тўланиши лозим бўлган акциз солиғи ҳисобга олинмаган ҳолда амалга оширилади. Бунда, ушбу юридик шахсларнинг ўз эҳтиёжлари учун фойдаланадиган нефть маҳсулотлари ҳажми қисмида акциз солиғи белгиланган тартибда тўланади;

табиий газ қазиб олувчи ташкилотлар томонидан газни қайта ишлаш ва уни утилизация қилиш ташкилотларига сотиладиган табиий газ ҳажми якуний истеъмолчига реализация қилинадиган ҳажм сифатида кўрилмайди.

13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 17 январдаги "Мамлакат иқтисодиётининг тармоқларини талаб юқори бўлган маҳсулот ва хомашё турлари билан барқарор таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ–3479-сон қарори 2-банди "б" кичик бандининг иккинчи ва учинчи хатбошилари чиқариб ташлансин.

14. Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги, Молия вазирлиги, Адлия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

15. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Ж.А.Қўчқоров ва Ўзбекистон Республикаси энергетика вазири А.С.Султонов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2020 йил 4 апрель

ЎЗБЕКОНА УРФ-ОДАТЛАР — БАРҲАЁТ

Эътироф

"МАРКАЗИЙ ОСИЁ МАМЛАКАТЛАРИ ДОИРАСИДА ФАОЛ ҲАРАКАТ ҚИЛАЁТГАН БИТТА СИЁСАТЧИ БЎЛСА, У ҲАМ ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВДИР"

Ўзбекистоннинг сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ҳаёти, унинг бошқа мамлакатлар билан ҳамкорлик алоқалари хорижий оммавий ахборот воситаларининг доимий диққат марказида бўлиб келмоқда.

THE | DIPLOMAT
Read The Diplomat, Know the Asia-Pacific

BBC NEWS

Давоми 2-бетда

Муносабат

МЕТИН ИНТИЗОМ — БАРЧАГА БИРДЕК БАРОБАР

Маҳмуд ТОИР,
Ўзбекистон халқ шоири, сенатор

Одатда, ҳар ким бошига ёққан қорни ўзи курайди. Аммо бу қор бутун халқнинг, энг даҳшатлиси, дунё халқлари бошига ёғса, одамзод чорасиз қоларкан. Коронавируснинг айни кунларда минглаб инсонлар умрига зомин бўлиб, Ер юзини батамом қамраб олаётганини кўриб туриш нақадар оғир.

Афсуски, бугун биз ҳам унинг домидамиз. Ҳақиқий вазиятдан келиб чиқиб айтсак, мамлакатимизда коронавирусни юқтириб олган дастлабки бемор аниқланиши биланоқ давлатимиз раҳбари бошчилигида нечоғли улкан чора-тадбирлар, амалий ишлар бажарилиб, тезкор қатъий қарорлар чиқарилаётганига қарамай, айрим ватандошларнинг лоқайдлиги, бепарволиги, масъулиятсизлиги вазиятни чигаллаштирмоқда. Шу боис, Президентимиз қисқа вақтда Ўзбекистон халқига учинчи маротаба мурожаат қилди.

Давоми 2-бетда

Шайх Абдулазиз МАНСУР,
Халқаро ислом цивилизацияси маркази директори ўринбосари

ҲАР ҚАНДАЙ БАЛОНИ МАРДЛИК, МЕҲР ОҚИБАТ ВА МЕТИН ИРОДА БИЛАН ЕНГАМИЗ

Куни кеча муҳтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев жаноби олийлари ҳозирги кунда бутун дунё халқларини ларзага солаётган коронавирус балосига боғлиқ вазият бўйича мамлакатимиз халқига мурожаат қилдилар.

Давлатимиз раҳбари мурожаатида четдан кириб келган бу юқумли касалликнинг кенг тарқалмаслиги учун барча чора ва тадбирлар кўрилаётгани ва шунга қарамай мазкур касалликка чалинганлар сони ошиб бораётгани ачинарли ҳол эканини қайд этиб ўтдилар. Каратинга олинган беморларнинг сони ҳам ошиб бораётгани барчамизни ҳушёрликка ундайди. Бу касалликка чалинган беморларни даволашга мўлжалланган кўп ўринли шифохоналар қурилаётгани, мана шундай оғир кунларда давлатимиз томонидан халқимизга турли имтиёз ва енгилликларнинг яратиб берилаётгани, пандемиянинг иқтисодимизга салбий таъсирини юмшатиш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида Президентимиз фармони қабул қилингани, шунингдек, тадбиркорларни фаол қўллаб-қувватлагани, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилгани учун ихлосманд халқимиз Оллоҳ таолога шукр айтиш билан бирга, ўз халқига шунчалик ғамхўрлик қилаётган муҳтарам Юртбошимизга ўз миннатдорликларни изҳор этиб, ҳақларига дуои хайр қилиб туришлари лозим бўлади.

Бизнинг буюк ва танти халқимиз кўп асрлик тарихида не-не бало-қазоларни, урушлар ва очарчиликларни мардонавор, қодир Оллоҳнинг марҳамати билан, ўзининг куч-қудрати, вазминлиги ва донишмандлиги орқали енгиб ўтган. Имон-эътиқодли халқимиз бу синовни ҳам Ҳақ таолодан сабр-бардош тилаган ҳолда мардлик, меҳр-оқибат, ақл-заковат, метин ирода ва қатъият билан соғ-саломат енгади, албатта.

Шу билан бирга, бу каби оммавий бало-офат ёғилган кунларни биз, миллий ва диний қадриятларимиздан келиб чиқиб, Оллоҳнинг синови ва огоҳлантириши сифатида қабул қилишимиз ва юриш-туришимизни ислоҳ этишимиз лозим. Хато ва камчиликларимизни тузатишга ўтишимиз, гуноҳларимиз учун тавба қилишимиз ҳамда Яратгандан инсоният бошига тушган бу оғир кунларни тез фурсатда саодатли, фаровон ва осуда кунларга алмаштириб, ўз раҳмати ва мағфиратини бандаларидан дариғ тутмаслигини сўраб дуо ва илтижоларни давом эттиришимиз зарур.

Хулосаи калом қилиб ихлосманд халқимизга раҳбарият ва мутахассислар томонидан талаб қилинаётган тартиб-қоидаларга тўла амал қилишларини илтимос қилиб, барчаларига Оллоҳнинг фазлу карамини тилаб қоламиз.

Бугунги воқелик шундан далолат берадики, коронавирус инфекцияси тарқалиши оқибатида тобора кўпроқ мамлакатлар инсон ҳуқуқларига бевосита таъсир қиладиган қатъий чораларни, жумладан, ҳаракатланиш ва шахсий ҳаёт эркинлигига дахл қиладиган чекловларни қўлламоқда. Бинобарин, фавқулодда ҳолат ва хавфсизликни таъминлаш бўйича карантин билан боғлиқ бошқа ҳар қандай чора-тадбирлар, албатта, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш принципига таяниши шарт.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
2020 йил 7 апрель, 53-сон

Эътироф

“МАРКАЗИЙ ОСИЁ МАМЛАКАТЛАРИ ДОИРАСИДА ФАОЛ ҲАРАКАТ ҚИЛАЁТГАН БИТТА СИЁСАТЧИ БЎЛСА, У ҲАМ ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВДИР”

Бошланиши 1-бетда

Таҳлилчиларнинг таъкидлашича, ҳозирги шароитда исталган давлатнинг кучи ва таъсири унинг ахборот маконидаги ўрни билан бевосита боғликдир. Коронавируса қарши курашишда ҳам дунёнинг ҳар қандай бурчагига сонияларда ахборот етказувчи интернет нашрларидан тортиб, миллионлаб муштарийларга эга бўлган нуфузли газета ва журналларнинг аҳамияти катта бўлмоқда.

Марказий Осиё масалалари бўйича эксперт, Европанинг “Озодлик” радиоси сайтида (RFE/RL) колумнисти Брюс Панниер ўтган ҳафтада эълон қилинган навбатдаги таҳлилий мақоласида: **“Марказий Осиё мамлакатлари доирасида фаол ҳаракат қилаётган битта сиёсатчи бўлса, у ҳам Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевдир”**, деган фикрни илгари суради.

Davletovuz’нинг ёзишича, у ўз фикрини бундай далиллайди: “Наврўз охирги йилларда Марказий Осиё учун алоҳида санага айланди. Чунки шу сана атрофида минтақа мамлакатлари лидерлари Шавкат Мирзиёевнинг БМТдаги ташаббусидан сўнг бир стол атрофида ўтириб, норасмий мулоқот қилишга келишиб олган эди. Дастлаб Остонада тўрт мамлакат, Тошкентда эса беш мамлакат раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтди.

Афсуски, бу йил коронавирус сабабли ҳамма ўз дарди билан овора. Чегаралар тақа-тақ ёпилган, барча ўз билганича ва тушунганича офатга қарши курашмоқда. **Ўзбекистон раҳбари Шавкат Мирзиёев ушбу танг вазиятда минтақада яна лидерликни ўз қўлига олди. Агар Марказий Осиё доирасида коронавируса қарши саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштиришга фаол ҳаракат қилаётган битта сиёсатчи бўлса, у ҳам Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевдир”**, деб ўз фикрларини умумлаштиради Брюс Панниер.

АҚШнинг нуфузли нашрларидан бири **“The Diplomat”** Марказий Осиёда коронавируса қарши қандай курашилаётгани ҳақида мақола эълон қилди. Эътиборга молик томони, ушбу таҳлилий материалда коронавируса қарши Ўзбекистон танлаган йўл муваффақиятли экани алоҳида таъкидланган. Ҳукумат барча маълумотларни очиқ ва ошкора эълон қилаётгани ҳамда аҳоли ахборот олиши учун текин интернетни йўлга қўйгани қайд этилган.

Мақола муаллифи KoronavirusInfo канали фаолиятига ҳам тўхталиб, унда 1,2 миллиондан зиёд обуначи кунлик маълумотларга эга бўлаётганини таъкидлайди, ушбу муваффақиятлар бошқа мамлакатлар учун ҳам ўрнак бўлиши кераклигини эътироф этади.

ВВС 3 апрелдаги таҳлилида Президент Шавкат Мирзиёев иқтисодиётни рағбатлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги фармонни имзолаганини билдириб, унга мувофиқ, жумладан, туристик ва меҳмонхона фаолияти билан шуғулланувчи тадбиркорлар шу йил якунига қадар ер ва мол-мулк солиқларини тўлашдан озод этилгани, карантин даврида ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлган якка тартибдаги тадбиркорларга даромад солиғи ва ижтимоий солиқни ҳисоблаш тўхтатилгани, тушуми ўтган ойдагига нисбатан 50 фоиз камайган кичик бизнес субъектларига айланмадан олинадиган солиқ, ер солиғи, мулк солиғи, ижтимоий солиқ ва сув солиғини тўлаш муддати шу йил 1 октябрга қадар кечиктирилгани, 1 апрелдан бошлаб юридик шахсларнинг табиий газ ва электр энергияси учун олдиндан тўлов мажбурияти амалдаги 100 фоиздан 30 фоизга туширилгани, Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш жамғармаси томонидан ёрдам бериш кўлами янада кенгайтирилганини алоҳида қайд этади.

Россиянинг **REGNUM** ахборот агентлиги ҳам Ўзбекистон Президентининг коронавирус даврида иқтисодиётни ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган фармонида кўзда тутилган имтиёз ва рағбатларни шарҳлаб, давлатимиз раҳбарининг: “Туристик ва меҳмонхона фаолияти билан шуғулланувчи тадбиркорлар шу йил якунига қадар ер ва мол-мулк солиқларини тўлашдан озод этилади. Уларга ижтимоий солиқ ставкаси ҳозирги 12 фоиздан 1 фоизга туширилади. Ушбу имтиёздан соҳада хизмат кўрсатаётган мингдан ортиқ субъект фойдаланиш имкониятига эга бўлади”, деган сўзларини келтиради.

“Бундан ташқари, карантин даврида ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлган якка тартибдаги тадбиркорларга даромад солиғи ва ижтимоий солиқни ҳисоблаш тўхтатилади. “Ушбу имтиёз қарийб 150 минг якка тартибдаги тадбиркорга катта кўмак бўлади”, деб қайд этди Президент”, дея ёзади REGNUM.

Дунё медиамаконида мамлакатимизда коронавирус пандемияси туфайли жаҳонда юз бераётган инқирознинг иқтисодиётимизга кескин салбий таъсири олдини олиш мақсадида кўрилаётган зарур чора-тадбирлар, давлатимиз раҳбарининг фармон ва қарорлари асосида аҳоли ва бизнес тузилмаларига берилаётган кўплаб имтиёз ҳамда преференциялар, саховатпеша инсонларнинг ёлғиз кексалар, эҳтиёжманд оилаларга хайр-саховати ва уларни ўз манзилларига етказиш бўйича амалга оширилаётган ташкилий тадбирлар ҳақида хабар, мақола, таҳлилий шарҳларга мунтазам ўрин бериб борилмоқда. Бу, ўз навбатида, Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги мавқеи ва ижобий имижи мустаҳкамланиб бораётганидан далолат беради.

Шу ўринда ўтган йил ёзда юртимизга ташриф буюрган Жаҳон банкининг Европа ва Марказий Осиё бўйича вице-президенти Сирил Мюллернинг Жаҳон банки ўзгаришларнинг фуқаролар ҳаётига қандай таъсир кўрсатаётганини билиш мақсадида ҳар ойда “Ўзбекистон фуқароларини тинглаш” номли сўров ўтказишини, тадқиқотнинг 95 фоиз иштирокчиси мамлакат келажагига ишонч билан қарашини эътироф этгани ёдга тушади. Бу ишонч бугунги кунда янада мустаҳкамланиб, юксак ақл-заковат, сабр-тоқат, улкан масъулият ва саховат каби фазилатларга йўғрилиб кетган. Президентимиз мурожаатидаги: “Бизнинг буюк ва танти халқимиз кўп асрлик тарихида не-не бало-қазоларни, урушлар ва очарчиликларни мардонавор енгиб ўтган. Бу синовдан ҳам муносиб ўтиб олишимизга қатъий ишонаман”, деган сўзлар ватандошларимизга таянч, далда бўлгани ҳолда, қон-қардош қўни-қўшнилар ва узоқ-яқиндаги халқлар кўнглидан ҳам жой олмоқда, бу борадаги эзгу саъй-ҳаракатларимиз эса ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда.

Абдурауф ҚОРЖОВОВ
тайёрлади.

Муносабат

МЕТИН ИНТИЗОМ — БАРЧАГА БИРДЕК БАРОБАР

Бошланиши 1-бетда

Хусусан, давлатимиз раҳбарининг 3 апрель куни бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишидаги мурожаати, шубҳасиз, имон-эътиқодда собит, уйғоқ виждон билан яшаётган ҳар бир ватандошимизнинг кўнглини титратди, қалб кўзини яна бир карра очди. Бу даъват ўзига, оиласига, яқинларига фидойи, борингки, тонглари, эртанги кунининг ёрқин ва орзуларга бой бўлишига ишонган, шуни истаган одам учун рад этиб бўлмас бонг бўлди.

Ҳа, умри далада ўтган, пафос билан гапиришни билмайдиган, раҳбарларга ялтоқилик қилишдан ҳазар этадиган Мўмин деҳқоннинг эътирофича бор — давлатимиз раҳбарининг оталарча меҳри, куюнчаклиги, бағрикенглиги олдида бош эгмай илож йўқ!

Президентимиз ўз мурожаатида: “Бу курашда тиббий чоралар билан бирга юксак тафаккур, қатъий интизом, сабр-тоқат ва улкан масъулият кўрсатишимиз лозим. Бу сифатлар бизнинг энг асосий ва энг таъсирчан қуролимизга айланиши шарт”, дея илгари сурган талабларни бажаришга нечоғлик масъулият билан ёндашяпмиз?

Бугун мана шу саволни юртимизда яшаётган ҳар бир фуқаро ўзига берадиган кунлар келди. Энди қилинган хато, энди йўл қўйилган совуққонлик — бу ўзига, оиласига ва, албатта, халққа, керак бўлса, инсониятга хоинлик, дея баҳоланади. Бундай хиёнатга қўл урган нобакорлар кимнингдир ҳақига эмас, балки ўнларнинг, юзларнинг умрига, бахту саодатига, саломатлигига хиёнат қилган бўлади. Айнан шундай кечириб бўлмас ҳолат бизнинг Тошкент вилоятида, аниқроғи, Чирчиқ шаҳрида истиқомат қилаётган такси ҳайдовчиси томонидан содир этилгани аламлидир! У коронавирус юқтириб олган бўлса-да, маънан носоғлом кишининг ишини қилиб, турмуш ўртоғи ёрдамида ҳаммадан яширинча бир неча кун мобайнида уй шароитида даволанишга уринган. Охири вазият оғирлашгач, шифокорларга мурожаат қилишга мажбур бўлган!

Коронавирус грипп ёки одатий шамоллаш каби енгилроқ кечадиган касаллик эмас, у билан уй шароитида мутлақо курашиб бўлмайди! Ахир яқиндагина барчамизни ларзага солган фожиа — 39 ёшли врачнинг коронавирусни юқтириб олганини билса-да, бепарволик қилиб, уйда ўзини даволашга урингани, касалликни тик оёқда ўтказиб юборгани, натижада бевақт ҳаётдан кўз юмгани наҳотки ибрат бўлмаса?! Бундай мисолларни дунё миқёсида минглаб учратиш мумкин.

Айрим “кўча хандон — уй зиндон”ларнинг республика комиссияси қўйган тақиқларга, қатъий талабларга бўйсунмаётгани, аниқроғи, карантинга олинган баъзи кишиларнинг халқимиз саломатлиги ҳимояси важидан ташкил этилган карантин зоналаридан қочаётгани ҳам кечирилмас хатодир! Улар карантиндан қочиб қаерга боради? Шуни ўйлаб, даҳшатли оқибатини ҳис қилиш наҳотки қийин бўлса?! Коронавирус ўйин, эртак ёки фантастик кинолардагидек уйдирма эмас! Лаҳзаларда инсоннинг ҳаёти, бутун орзулари ҳал бўлади-кўяди!

Ўз демократик қарашлари билан дунёга айюҳаннос солиб келган, бойлиги, шарт-шароити юксак ўнлаб ривожланган мамлакатларнинг сўзамол раҳбарлари ҳам, қўша-қўша мукофотларга лойиқ кўрилган олиму фузалоси ҳам бугун тилсиз, забун, бу офат қаршисида ожиз бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам Президентимиз мамлакатдаги ҳар бир корхона-ташкилотнинг раҳбаридан оддий ишчисигача, қўйингки, бахтини оиласининг саодати билан чамбарчас деб билган ҳар бир кишини темир интизомга чорлаяпти ва бизни бу борада шахсий намуна кўрсатишга даъват этяпти. Давлатимиз раҳбари ватандошларимизни руҳлантирар экан, бу жараён бизни янада жипслаштиришига, меҳр-оқибатда барқарор, бир-биримизга елкадош бўлишимизга қатъий ишонмоқда!

Ота-боболаримиз, кайвони момоларимиз дуо қилганида, албатта, “Тўрт мучанг соғ-саломат бўлсин!” дейишни унутмайди. Бу ўз-ўзидан пайдо бўлган гап эмас. Чунки аждодларимиз мозийда бундай офатларга, исмсиз, рангсиз, шаклсиз балоларга кўп маротаба дуч келган, қанчадан-қанча қонли жангу жадалларни бошдан ўтказган. Ўшанда ҳам муддао омон қолиш, жонни асраш бўлган! Тўрт мучаси соғ одамлар, шубҳасиз, миллатнинг гавҳари, халқнинг таянчи, юртнинг шонидир! Иншаоллоҳ, шундай бўлади — эртами, индинми бугунги мураккаб кунларни енгиб ўтамиз.

Бироқ бизнинг қалбимизда ҳам қачонлардир унутилиб, чанг босиб қолган тўрт гавҳар - меҳр-оқибат, муҳаббат, садоқат ва мурувват борлигини эсга оладиган вақт келди. Комил инсонга хос бу хислатлар, туйғулар бугунги шароитда ҳар биримизга сув ва ҳаводек зарур. Ишонинг, бу бало комидан бизни ҳеч қандай демократия ёки технократия каби омиллар, тузумлар асраб қололмайди, қутқаролмайди. Шаккоклик, фириб, алдов, худбинлик, калтабинлик, масъулиятсизлик, тилга келганни ижтимоий тармоқ ёки жамоат жойларида вайсаш, бемаврид ваҳима кўтариш, ёлғон маълумотлар тарқатиш, одамларни жаҳолатга етаклаш — барчаси оёғимизга болта уради, бугунги шароитда муқаррар ҳалокатга бошлайди.

Айрим кимсалар бойлиги, мол-дунёси камлигидан хархаша қилади, бироқ ақли, тафаккури, билими қашшоқлигидан асло нолимайди. Бизга бугун ана шу ақл-тафаккурга бойлик жуда-жуда зарур бўляпти. Чунки бугун бой одам эмас, ақлли одам яшаб қолади. Хатоларимизни тан олиб, ақлимизни ишлатиб, тегишли хулоса чиқармасак, эртага эмас, ҳатто бугуннинг ўзидаёқ кечикишимиз мумкин.

Биз ўз одамийлиги, инсоний фазилатларга бойлиги билан асрлар оша улкан ҳурмат-эътиборга эга бўлган халқмиз. Етти иқлим ўрганиши, намуна олиши мумкин бўлган қадриятларимиз бор. Ўйлайманки, айни танг шароитда ҳам барчамиз дунё аҳлига интизомда, якдилликда, бирдамликда ўрнак бўла оламиз. Президентимиз Шавкат Мирзиёев айтганидек, биз эргашувчи эмас, эргаштирувчи халққа айланишимиз зарур.

Қолаверса, мамлакатимиз раҳбарининг шахсан ўзи вазиятни миридан сиригача кузатиб, коронавирус оқибатида вафот этган марҳумларнинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдириб, айни дамда мазкур хасталик билан олишаётган беморларнинг ҳаётини сақлаб қолиш учун нима керак бўлса, барчасига шароит яратиб бераётган, қанча маблағ керак бўлса, топаман, деб жасорат кўрсатаётган паллада биз жим туришимиз, томошабинга айланишимиз, устига-устак, карантиндан қочишимизни нима деб баҳолаш мумкин?! Бу бориб турган жаҳолат, учига чиққан разолат эмасми?

Ваҳоланки, АҚШдек бадавлат мамлакатда ҳам COVID-19 билан оғриган беморлар шифохонада ётиш учун 40 мингдан 75 минг долларгача пул тўлаши керак экан! Тўламаса, тамом... Ёки Туркияда тест қилиш учун 700–800 доллар сўраляпти...

Бизда эса аксинча — ким бўлишидан қатъи назар, инсон ҳаётини асраб қолиш учун чинакам жанг кетмоқда. Бу жангда шифокорларимиз учун 25 миллионгача маош жорий этилди, барча тиббий муолажалар бепул амалга оширилиб, ҳатто соғайган беморлар гуллар билан, совға-саломлар билан уйига кузатиляпти. Энди айтинг, буларнинг қадрига етмасак, ким деган одам бўламиз ахир?!

Шундай экан, келинг, биздан сўралаётган талабларга риоя қилиб, темир интизомга амал қилайлик. Бу борада пўлатдек метин иродамизни намоён этайлик, ақлимизни, фазилатларимизни ишга солайлик. Қорин қайғуси ёки нафснинг қистовларига алданмай, сабримизни, бардошимизни, эътиқодимизни синайлик. Аллоҳнинг биру борлигига яна бир карра имон келтирайлик. Дуоларимизда Ўзидан гуноҳларимизга шафоат, жонимизга омонлик сўрайлик! Озодаликка, покликка, овқатланиш рационига қатъий эътибор берайлик. Шуларни унутмасак, ўз имкониятларимиз, бир-биримизга муҳаббатимиз билан бу офатни, кўринмас балони, Худо хоҳласа, албатта, даф қиламиз, мағлуб этамиз!

КОРОНАВИРУС — ЎТКИНЧИ, ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ — БАРҲАЁТ

Акмал САИДОВ,
Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази директори

Бугунги кунда бутун дунёга коронавирус инфекцияси жиддий хавф солиб турибди. Шу муносабат билан БМТ ва бошқа халқаро ташкилотлар тимсолида жаҳон ҳамжамияти барча давлатларни COVID-19 вируси пандемиясига қарши кураш шароитларида аҳоли соғлиғини ҳимоя қилиш ва бу борадаги инсон ҳуқуқларини таъминлашга чақирмоқда.

Хусусан, коронавирус инфекцияси аниқланган мамлакатларда инсонларнинг яшаш ва соғлиғини сақлашга доир ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, барча эҳтиёжмандларнинг ҳеч қандай камситишларсиз тиббий ёрдамдан фойдаланиш имконига эга бўлишини таъминлаш юзасидан тегишли чоралар кўрилиши сўралмоқда. Аҳолининг COVID-19 хатари олдида нисбатан заиф қатламлари, яъни кексалар, ногиронлар, аёллар, муҳожирлар, бошпанасиз кишиларга мунтазам ғамхўрлик кўрсатиш зарурлигига аҳамият қаратилмоқда.

Ҳаракатланишни ялпи чеклаш чоралари жорий этилган мамлакатларда ҳукуматлар болалар ва ўсмирларни масофадан ўқитиш учун барча восита ҳамда имкониятларни ишга солишлари лозим. Бундан ташқари, давлатлар ҳеч кимни ғамхўрлик ва эътибордан четда қолдирмаслик учун аҳолининг эҳтиёжманд гуруҳларини асосий товарлар ва хизматлар билан таъминлаб туриши тақозо этилади.

Яқинда БМТ тарихида илк бор коронавируса қарши кураш бўйича резолюция қабул қилинганини алоҳида таъкидлаш лозим. Бош ассамблеяда 188 та давлат, жумладан Ўзбекистон ҳам ҳаммуаллиф ҳисобланувчи ушбу резолюция бўйича овоз бериш пандемия сабабли йиғила олинмаётгани учун янги қоидалар бўйича ўтказилди.

БМТга аъзо давлатлар қабул қилган ва кучга кирган мазкур резолюцияда коронавируснинг жамиятга вайронкор таъсири, иқтисодиётга жиддий зарар етказаётгани, глобал сафарлар ва савдога эътибор қаратилган. Унда халқаро ҳамкорликни қўллаб-қувватлаш ва БМТнинг пандемияга қарши глобал курашда марказий роль ўйнаши, ночор ва пандемиядан энг кўп жабр кўрган давлатларга кўмак кўрсатиш зарурлиги таъкидланган.

Бундан ташқари, БМТ ҳужжатида коронавирусга қарши курашда таҳқирлаш ва ксенофобиянинг ҳар қандай туридан воз кечиш ва инсон ҳуқуқларини ҳурмат қилиш лозимлиги белгилаб қўйилган. Ҳужжат, шунингдек, халқаро ҳамжамиятни коронавирусга қарши курашдаги маълумотлар, билимлар ва ютуқлар билан бўлишишга чақиради.

Бугунги воқелик шундан далолат берадики, коронавирус инфекцияси тарқалиши оқибатида тобора кўпроқ мамлакатлар инсон ҳуқуқларига бевосита таъсир қиладиган қатъий чораларни, жумладан, ҳаракатланиш ва шахсий ҳаёт эркинлигига дахл қиладиган чекловларни қўлламоқда. Бинобарин, фавқулодда ҳолат ва хавфсизликни таъминлаш бўйича карантин билан боғлиқ бошқа ҳар қандай чора-тадбирлар, албатта, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш принципига таяниши шарт.

БМТнинг Инсон ҳуқуқлари бўйича олий комиссари бир қатор ҳукуматлар ва халқаро ташкилотлар COVID-19 вирусига қарши курашнинг инсон ҳуқуқларига, айниқса, иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқларга кўрсатадиган таъсирини юмшатишга қаратилган муҳим чораларни татбиқ этаётганини қутлади.

Бу ҳақда фикр юритганда, мамлакатимизда ушбу хатарни бартараф этиш учун барча зарур чоралар кўрилаётганини қайд этиш мақсадга мувофиқдир. Энг муҳими, бунда, аввало, инсон манфаатларининг ҳар нарсадан устунлиги талабидан келиб чиқилмоқда.

Ўзбекистоннинг коронавирус пандемияси олдини олиш ва унга қарши кураш бўйича стратегик режасида кўзда тутилган умумий мақсад — қатъият билан касаллик тарқалишининг олдини олишдир. Бунинг кучи шундаки, бутун мамлакат ушбу пандемияга қарши курашда ягона режага амал қилиши зарур. Ушбу йўналишдаги асосий жиҳатлар инфекция манбасини назорат қилиш ва унинг тарқалиш йўлларини ёпишдан иборат.

Шу маънода, коронавирус пандемияси келтириб чиқарган инқирозга қарши курашиш шароитида тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш масалалари бўйича 3 апрель куни ўтказилган видеоселектор йиғилишида Ўзбекистон Президенти яна бир бор халқимизга мурожаат қилгани муҳим аҳамиятга эга бўлди. Давлатимиз раҳбари бугунги кунда бутун дунё, инсоният мураккаб даврни бошидан кечираётганига эътиборни қаратиб, мамлакатимизда эпидемиологик вазиятни жиловлаш, аҳоли саломатлигини ҳар томонлама ҳимоя қилиш учун барча чоралар кўрилаётганини таъкидлади.

Йиғилишда коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш борасидаги ишлар танқидий таҳлил қилинди. Давлат томонидан кўрилаётган чоралар одамларимизнинг касалликни юқтириб олиш эҳтимолини имкон қадар чегаралаш, вирусли инфекциянинг тарқалишини жиловлашга қаратилгани қайд этилиб, аҳолини ижтимоий ва тиббий муҳофаза қилиш, шунингдек, шундай қийин вазиятда иқтисодиётимизни, тадбиркорларни фаол қўллаб-қувватлашнинг долзарб вазифалари белгилаб берилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти 3 апрель куни “Коронавирус пандемияси даврида аҳоли, иқтисодиёт тармоқлари ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармонни имзолагани ҳам жуда муҳимдир. Бу давлатимиз раҳбарининг пандемия шароитида қабул қилинган иккинчи Фармони ҳисобланади.

Фармонда иқтисодиёт ва бизнес соҳаларига етказилган асоратларни давлат маблағи ҳисобига енгиллаштиришга доир муҳим вазифалар кўзда тутилган. Унда, шунингдек, кам даромадли инсонлар ва эҳтиёжманд оилаларни ижтимоий ҳимоялаш ва тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ долзарб чоралар ўз аксини топгани ғоят аҳамиятлидир.

Маълумки, 2020 йил 27 март куни **“Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодексларига ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун** матбуотда эълон қилинди. Ушбу қонун мисолида Ўзбекистонда инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари устувор экани яна бир бор ўз ифодасини топди.

Мазкур қонун карантин тўғрисида аҳоли орасида асоссиз ваҳима тарқалишининг олдини олиш, жамоат хавфсизлигини таъминлаш ҳамда мутасадди идораларнинг нормал фаолият юритиши учун шароит яратиш, қолаверса, бу борада олиб борилаётган ишларни тўлақонли амалга ошириш ҳамда ушбу соҳада жавобгарликни кучайтириш мақсадида қабул қилинган. Аксарият хорижий давлатлар тажрибаси ҳам янги қонун талабларининг ҳаётга татбиқ этилиши бутун дунёда глобал муаммо бўлиб турган пандемия тарқалишининг олдини олишда муҳим аҳамият касб этишини тасдиқламоқда.

Энг асосийси, мазкур касаллик жаҳон иқтисодиётига салбий таъсир этаётган ҳозирги шароитда одамлар саломатлигидан иқтисодиётни устун қўйган давлатларнинг аччиқ тажрибаси бу йўлнинг нечоғлик нотўғри эканини кўрсатмоқда. Шу боис мамлакатимизда инфекциянинг кенг тарқалиб кетишига йўл қўймаслик ҳамда касалликни даволашга барча куч ва воситалар сафарбар қилингани алоҳида эътиборга лойиқ.

Хорижий давлатлардаги касаллик қайд этилган фуқароларимиз бегона юртларда ўз ҳолига ташлаб қўйилмасдан, чартер рейслар билан олиб келинмоқда. Бу давлатимизнинг халқона меҳрибонлик сиёсатигина бўлиб қолмасдан, юртимиз фуқароларининг ҳар бири Ўзбекистон фарзанди сифатида қаерда бўлишидан қатъи назар давлатимиз эътиборида, қарамоғида эканининг тасдиғидир. Ушбу беморларда тўлиқ даволаш муолажалари ўтказилиб, жиддий асоратларнинг олдини олиш имконияти борлиги давлатимизда олиб борилаётган инсонпарвар сиёсатнинг яққол намойишидир.

Бошқача айтганда, ҳақиқатан ҳам, Ўзбекистон халқи ўз давлатининг қудрати ва руҳини, улкан масъулият ва онглиликни намоён этмоқда, бу халқаро ҳамжамият томонидан ҳам юқори баҳоланмоқда. Нафақат ўзбек халқининг, балки бутун Марказий Осиё минтақаси аҳолисининг хавфсизлиги ва соғлиғини таъминлаш бўйича аниқ чоралар кўрилмоқда.

Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази коронавирус инфекциясининг тарқалишига йўл қўймаслик, карантин режимини бузишнинг барча салбий оқибатларини аҳолига тушунтириш бўйича ўз вазифа ва ваколатлари доирасида изчил иш олиб бормоқда.

Карантин талабларидан келиб чиққан ҳолда, бу муҳим ишларни асосан масофадан бажаришга тўғри келмоқда. Бунда Марказнинг расмий сайти ва ҳамкор оммавий ахборот воситалари муҳим роль ўйнаётганини қайд этиш лозим. Мисол учун, мамлакатда коронавирус инфекцияси аниқланган расман эълон қилинган вақтдан буён ўтган даврда сайтимизда айни мавзуда 100 тадан ортиқ ахборот, видеолавҳа ва инфографика жойлаштирилди.

Кейинги вақтларда ижтимоий тармоқларда коронавирус инфекциясига чалинган кишиларнинг шахсий маълумотларига доир ахборотлар ҳам тарқалгани кузатилди. Шу муносабат билан Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази томонидан коронавирус тарқалиши шароитида инсон ҳуқуқларини таъминлашнинг долзарблиги мавзусидаги ахборотларни тарқатиш масаласига алоҳида урғу берилди. Бунда жамоатчилигимиз эътибори Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг айни йўналишдаги чақириқларига қаратилди.

Юртимизда жорий йилнинг 28-29 май кунлари Инсон ҳуқуқлари бўйича Самарқанд форумини ўтказишга тайёргарлик кўрилаётганди. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти томонидан 2020 йил 11 мартда COVID-19нинг пандемия деб эълон қилиниши муносабати билан, шунингдек, коронавирус тарқалишининг олдини олиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ушбу форумни кейинга қолдиришга қарор қилди.

Ўйлимиз — қўрғонимиздир. Ҳар биримиз уйимиздагина хавфсиз бўлишимиз мумкин. Статистик рақамлардан кўриб турибмиз: касалланганлар сони ортиб бормоқда. Чеклов тадбирларига, карантин қоидаларига, шифокорлар тавсияларига амал қилсаккина вазият чигаллашиб кетишининг олдини оламиз.

Электрон тизимнинг қулайлиги шундаки, ҳосил йиғилганидан сўнг ҳам унинг фаолияти маҳсулотларни қайта ишлаш, қадоқлаш, тозалаш, навга ажратиш, етказиш ва бошқа қўшимча қиймат занжирларини яратиш каби йўналишларда давом этади. Қисқаси, "Ақлли қишлоқ хўжалиги" технологиялари юқори ҳосилдорлик ва сифатга эришиш, сув сарфи ҳамда маҳсулот таннархини камайтириш, ҳосилни режалаштириш ва прогнозлаш каби йўналишларда муҳим ўрин тутади.

Тарғибот

МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ ИШЛАР ОНЛАЙН ДАВОМ ЭТАДИ

Ф.ЭРНАЗАРОВ,
тарих фанлари доктори

Бугун дунёга хавф солиб турган коронавируснинг мамлакатимизга кириб келиши ва тарқалишининг олдини олиш мақсадида барча таълим муассасаларида навбатдан ташқари таътил эълон қилинди. Бу ҳолат жамиятнинг ҳар бир онгли аъзосини реал воқеликка янгича ракурсдан назар ташлашга ҳамда ўзини тафтиш қилишга ундайди.

Таътил кунлари нима қилсак, мана шу жонажон юртимизга кириб келган пандемияни енгишга муносиб ҳисса қўша оламиз, деган фикр кўплаб ватандошларимиз кўнглидан кечаётгани сир эмас.

Сиртдан қаралганда, ўқув йили аввалида кўзланган таълимий режалар деярли бажарилмоқда. Лекин жараённинг иккинчи томони ҳам бор — у комил инсон тарбияси. Кўпинча, жамиятда содир бўлган турли нохуш ҳолатлар аввал мавжуд бўлган ахлоқий ва маънавий қадриятларнинг емирилишига ҳам олиб келиши мумкин. Бундай шароитда тизимни мустаҳкамлаш, ёшларнинг маънавий-маърифий тарбиясига таъсир кўрсатишга асосланган, бўлғуси зиёлилар маданиятини шакллантириш ва такомиллаштириш йўлида муайян тартиб-қоидаларни жорий этиш лозим.

Карантин шароитида талаба-ёшлар билан маънавий-маърифий ишларни олиб бориш, уларнинг ўз соҳаларида етук мутахассислар бўлишлари учун мавжуд тизимни қайта ислоҳ этиш, муайян ижтимоий шароит имкониятларидан келиб чиққан ҳолда онлайн илмий-ижодий изланишлар шаклида танловлар лойиҳасини ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этиш мақсадга мувофиқ.

Бугунги кунда пойтахтдаги мавжуд олий таълим муассасалари талабаларининг 80 минг нафари мамлакатимизнинг турли вилоятларидан келиб ўқиётган ёшлардир. Умумий талабалар сонини 500 мингга яқин деб олсак, келтирилган рақам кичик эмас, албатта. Улар орасида юзлаб иқтидорлилар мавжуд. Шу сабабли талабалар ўртасида "Мен Ватанга керакман!", "Мени Ватан кутмоқда", "Мен туғилиб ўсган ҳудуд" каби мавзуларда интеллектуал танловлар лойиҳасини ишлаб чиқиш мақбул иш бўлади.

Мазкур лойиҳалар ёш тадқиқотчиларнинг ўз юрти, Ватанимизни қай даражада билиши ва унинг равнақи, келажак истиқболи учун дахлдорлик, миллий фахр туйғуларини тарбиялашда муҳим омил бўлиши шубҳасиз.

Ҳамкорлик ҳикмати

ДЎСТ ОҒИР КУНДА БИЛИНАДИ

Гулчирой ИСОҚОВА,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

Бутун дунёни ташвишга қўяётган коронавирус пандемияси хавфидан мамлакатимиз аҳолисини ҳимоя қилиш мақсадида кўплаб чоралар кўрилмоқда. Уни бартараф этиш учун биргаликда курашиш зарурлигини даврнинг ўзи тақозо этмоқда.

Энг муҳими, ҳамкор ташкилотлар ҳам юртимизда амалга оширилаётган чора-тадбирларга ўз ҳиссасини қўшмоқда. Ана шундай ҳамкорлардан бири — Сирдарё вилоятининг Сирдарё туманида фаолият юритаётган "Пенг-Шенг" Ўзбекистон—Хитой қўшма корхонаси таъсисчиси "ZHUANG LIQING" компанияси 50 минг дона тиббий ниқоб, коронавирус инфекциясини тезкор аниқлашда ишлатиладиган 1000 дона тест синамасини ёрдам тариқасида Сирдарёга жўнатди.

— Хитойдан келтирилган тиббий маҳсулотларни қабул қилиб олиш маросимида Сирдарё вилояти ҳокимлиги вакиллари иштирок этди. Беғараз ёрдам учун вилоят аҳли номидан миннатдорлик билдирилди.

Ҳамкорларнинг мазкур кўмаги "Дўст оғир кунда билинади" деган ҳикматнинг бугунги синовли кунлардаги яна бир амалий тасдиғи бўлди.

Рақамли технологиялар

"АҚЛЛИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ" КОНЦЕПЦИЯСИ

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ 30 ФОИЗ ОШИРАДИ, ПАХТА ҲОСИЛИНИ ЮЗ ФОИЗ МАШИНАДА ТЕРИБ ОЛИШ, ЮҚОРИ СИФАТЛИ ЭКИН НАВЛАРИ ЯРАТИШНИ ТЎЛИҚ ТАЪМИНЛАЙДИ

Шерзод НОСИРОВ,
Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг инновацион технологияларни жорий этиш ва қишлоқ хўжалигини рақамлаштириш бошқармаси бошлиғи

Давлатимиз раҳбарининг фармон ва қарорларига биноан, 2020 йилдан бошлаб қишлоқ хўжалигига бозор механизмларини кенг жорий этиш, тўлиқ рақамлаштириш, фермер ва деҳқонлар манфаатдорлигини ошириш мақсадида пахта ва ғалла етиштиришга давлат буюртмасини бекор қилиш ҳамда бозор тамойиллари асосида харид қилиш тизимига босқичма-босқич ўтиш белгилаб берилди. Бу борада Президентимиз томонидан 2020 йил 28 январда имзоланган "Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020-2030 йилларга мўлжалланган стратегияси белгиланган вазифаларни 2020 йилда амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори дастуриламал бўлади.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги соҳада инновацион лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этишга катта эътибор қаратмоқда. Олиб борилаётган изланишлар, турли даражадаги ҳамкорликлар негизида тармоқда туб бурилишлар рўй бериши кутиляпти. Аввало, сунъий йўлдош тасвирлари ва техник воситалари ёрдамида рақамлаштиришни босқичма-босқич амалга оширишда "Ақлли қишлоқ хўжалиги"ни жорий этиш концепцияси лойиҳаси ишлаб чиқилади. Лойиҳа амалиётга татбиқ этилса, деҳқончилик маҳсулотларининг экспорт имконияти кенгаяди, "ишлаб чиқаришдан пештахтагача" кузатув тизимини 50 фоиз ишга туширишга эришилади. Меҳнат унумдорлиги 30 фоиз ошиб, пахта ҳосили тўлиқ машинада териб олинади. Стрессларга чидамли, юқори ҳосилдор, ташишга мослашган, биоактив моддаларга бой экинлар навларини яратиш 100 фоиз таъминланади.

Қишлоқ хўжалиги ерлари ва уларда етиштириладиган экинлар ҳолатини тезкор ҳамда аниқ баҳолашда ҳам сунъий йўлдош маълумотларидан фойдаланиш, масофадан зондлаш технологиялари тажрибадан ўтказилади. Бу билан республика бўйича барча турдаги қишлоқ хўжалиги экинларини аниқлаш ва майдонларни баҳолашга эришилади. Сунъий йўлдош маълумотлари республикада "аниқ деҳқончиликни юритиш" бўйича ахборот-таҳлилий базани шакллантиришга хизмат қилади ва фермер хўжаликларининг мобил иловадан фойдаланиши имконияти яратилади.

Яна бир муҳим йўналиш — "Ақлли иссиқхона" технологияси бўйича лойиҳалаштириладиган объектлар сони 500 тага етказилади. Чорвачиликда эса маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг автоматлаштирилган тизими йўлга қўйилади. Бунинг натижасида соҳада ишлаб чиқариш билан боғлиқ харажатлар 15 фоиз қисқаради.

Мамлакатимизда рақамли қишлоқ хўжалигига ўтиш ишлари Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат ташкилоти (ФАО) ва Жаҳон банки билан ҳамкорликда амалга ошириляпти. Эндиликда экин ерлари, яйлов ва ўрмон майдонларини электрон тарзда мониторинг қилиш лойиҳаси, қишлоқ хўжалигини рақамлаштиришга ўтишнинг фазалари ва йўналишларини аниқ белгилаш бўйича техник-иқтисодий асоснома ҳамда техник топшириқ ишлаб чиқилади.

Президентимизнинг 2019 йил 17 июндаги фармони билан тасдиқланган концепция доирасида қишлоқ хўжалигида фойдаланишга киритиладиган ерларни геоахборот тизими орқали мониторинг қилиш мақсадида махсус онлайн платформа прототипи яратилди. Агросаноат мажмуига тегишли барча вазирлик ва идоралар ахборот тизимларининг интеграциясини таъминлайдиган ягона дастур ҳам ишлаб чиқилади. Айни пайтда эса "Ақлли қишлоқ хўжалиги" давлат дастури лойиҳаси устида иш олиб борилмоқда.

Қишлоқ хўжалигининг такомиллашган тизимларида турли "ақлли технологиялар" (смарт-сенсорлар) экин ва атроф-муҳит шароитидан келиб чиқилган ҳолда ўрнатилади. Масалан, зараркунандалар ва касалликларни олдиндан аниқловчи, иқлим назорати — ҳароратни, намликни, карбон диоксид даражасини ўлчовчи воситалар, озуқа моддалари билан таъминлаш ва суғориш асбоблари кабилар шулар жумласидан. Уларнинг қўлланилиши ҳосилдорликни камида 30 фоиз оширишни кафолатлайди. Бундан ташқари, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва уларни сотиш занжирларида ҳам такомиллашган тизимлар жорий этилади ва пировардида катта ҳажмдаги электрон маълумотларни йиғиш имконияти яратилади. Уларни сақлаш ва таҳлил қилиш натижасида эса сув, ер ва бошқа чегараланган ресурслардан самарали фойдаланиш, озиқ-овқат сифати ва хавфсизлигини таъминлаш мумкин.

Электрон тизимнинг қулайлиги шундаки, ҳосил йиғилганидан сўнг ҳам унинг фаолияти маҳсулотларни қайта ишлаш, қадоқлаш, тозалаш, навга ажратиш, етказиш ва бошқа қўшимча қиймат занжирларини яратиш каби йўналишларда давом этади. Қисқаси, "Ақлли қишлоқ хўжалиги" технологиялари юқори ҳосилдорлик ва сифатга эришиш, сув сарфи ҳамда маҳсулот таннархини камайтириш, ҳосилни режалаштириш ва прогнозлаш каби йўналишларда муҳим ўрин тутади. Шу билан бирга, смарт-технологиялар жорий этилиши ёш авлод вакилларида бу тармоққа қизиқиш уйғотади. Бу эса соҳада янги иш ўринлари кўпайишига йўл очади. Аммо рақамли қишлоқ хўжалигини ташкил этиш ва ундан фойдаланиш билан боғлиқ масала ҳам борки, у соҳани чуқур биладиган ҳамда замонавий техник-технологик билимларга эга малакали кадрлар талабини юзага келтиради. Энг аввало, қишлоқ хўжалигида янги касб эгалари — дастурчи, ITo (асбоблар интернети) муҳандиси, IT-мутахассислар зарур бўлади.

Президентимизнинг ўтган йил 19 августдаги "Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофиқ, ушбу олий таълим муассасаси ва унинг филиалларида қишлоқ хўжалиги таълими ва илм-фанини янада ривожлантиришнинг устувор йўналишлари этиб тармоққа инновацион ресурс тежамкор технологияларни қўллаш, "Ақлли қишлоқ хўжалиги" (Smart agriculture) ва рақамлаштирилган агротехнологияларни жорий қилиш бўйича замонавий билимларга эга бўлган кадрлар тайёрлаш белгиланди. Бу, олий таълим тизимида ҳар томонлама етук кадрлар тайёрлашга давлат сиёсати даражасида қаралаётган айни пайтда қишлоқ хўжалигида ҳам рақамли технологиялар билан ишлай оладиган, халқаро тажрибаларни пухта ўзлаштирган малакали кадрлар тайёрлашда муҳим омил бўлади.

Президентимизнинг 2019 йил 17 июндаги фармони билан тасдиқланган концепция доирасида қишлоқ хўжалигида фойдаланишга киритиладиган ерларни геоахборот тизими орқали мониторинг қилиш мақсадида махсус онлайн платформа прототипи яратилди. Агросаноат мажмуига тегишли барча вазирлик ва идоралар ахборот тизимларининг интеграциясини таъминлайдиган ягона дастур ҳам ишлаб чиқилади. Айни пайтда эса "Ақлли қишлоқ хўжалиги" давлат дастури лойиҳаси устида иш олиб борилмоқда.

Дилдаги гап

НАЖОТ ФАРИШТАЛАРИ

Зулфия МЎМИНОВА,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Вирусология илмий текшириш институти жонлантириш бўлими даволовчи шифокори Зафар Мейлиев бир неча йиллардан буён оиламизнинг қадрдон дўсти. Ўз касбининг жонкуяри бўлиши билан бирга, кўп китоб ўқиши, ер юзи вирусологларининг илмий тажрибалари, билимларини тинимсиз ўрганаётгани билан диққатимни тортган бу ёш шифокорни карантин бошланиши билан йўқотиб қўйдим. Аммо доим хаёлимда: "Зафаржон ҳам ўша "жанг майдони"да, бошқа қаерда ҳам бўлар эди. Нима бўлса ҳам соғ-омон бўлсин. Қашқадарёда унинг дуои жонини қилиб турган кекса ота-онаси, уйда болаларига "Дадажонингиз навбатчиликда, касалларни даволаяпти. Беморларни ташлаб келолмайди. Ҳадемай барчасини даволайди, кейин уйимизга қайтади. Унгача биз қўлларимизни совунлаб ювиб, кўчага чиқмай дарс қилишимиз керак", дея болаларини овутиб турган жуфти ҳалоли бор", деб ўйладим.

Карантин эълон қилингандан уч кун ўтиб Зафаржонга SMS юбордим: "Биламан, сиз ҳам кеча-кундуз жонлантириш бўлимидасиз. Мен сиз ва ҳамкасбларингизнинг фидойилигингизга ишонаман. Қачон қўлингиз бир оз бўш бўлганда "Ҳаммаси яхши, хавотир олманглар", деб ёзиб қўйсангиз бўлди".

Роппа-роса ўн бир кун деганда, яъни 2 апрель куни SMSимга Зафаржондан жавоб келди: "Опажон, хавотир олманглар. Мана, юзимиз ёруғ бўлиб иккинчи гуруҳ беморларни соғ-саломат кузатяпмиз. Барчамиз бардаммиз. Мен оддий шифокор бўлиб, халқимнинг оғир кунида жонига малҳам бўлаётганимдан розиман. Бу ерда ҳар бир кун, ҳар бир дақиқа ғанимат. Чунки бир инсоннинг азиз умрини сақлаб қолиш учун баъзан дақиқалар кифоя қиляпти.

Телевизор орқали кўраётган бўлсангизлар керак, Президентимиз биз шифокорларни қанчалар кўкларга кўтариб: "Коронавирусга қарши курашда зарбани биринчи бўлиб шифокорлар қабул қиляпти", деди. Аслида биз тиббиёт аҳли давлатимиз раҳбарининг ғамхўрлигидан куч-қувват олиб турибмиз. Ҳар кечаю кундуз у кишининг меҳрини ҳис қилиб ишлаяпмиз. Энг янги тиббий жиҳозлар, дори-дармонлар, ташхис аппаратлари, тестлар билан таъминландик. Чет элнинг энг илғор тиббиётчилари билан видеоконференциялар ўтказмоқдамиз. Улар ҳам ўзбек шифокорларининг амалиётларига юқори баҳо бермоқда. Қисқа вақт ичида қурилаётган йирик шифохоналар ҳам, мамлакатда сафарбар этилган ҳомийликлар, болаларимизнинг онлайн тизимда ўқиётгани – ҳаммаси таҳсинга лойиқ. Мен шундай қудратли юртнинг шифокори эканимдан фахрланаман.

Опа, энди биз ҳақимизда шеър ёзсангиз бўлади. Ҳарқалай, кўзимизга тиқилиб келаётган қумдек оғир уйқуни сидириб, тик оёқда туравериб навбатчиликдан сўнг оёқлар сирқираётганини сезган чоғларда шундай ўйладим. Биз бироз мизғиб яна палаталарга чопамиз, ҳа, ҳақиқий "жанг майдони"да ҳаёт учун, тирик қолиш учун кураш кетмоқда. Биз енгамиз. Яхши кунларда кўришгунча!".

Орадан бир кун ўтиб Зафаржондан янги SMS олдим. Унда: "Опа, бирор нима ёзадиган бўлсангиз, қуйидаги ҳамкасбларимнинг исми-шарифини, албатта, қайд этсангиз, миннатдор бўлар эдим. Кўз ўнгимда уларнинг юзларида ажинлар кўпайди, сочларида оқ пайдо бўлди. Уларнинг барчаси қисқа вақт ичида қанчадан-қанча беморларни Аллоҳнинг ёрдами билан "тожли аждар" оғзидан қайтариб олмоқда. Бир лаҳза ҳам ўлимга таслим бўлишгани йўқ, тўхтовсиз жасорат кўрсатишмоқда. Мана улар: Вирусология илмий текшириш институти бош шифокори Муҳайё Асилова, шу институт клиникаси жонлантириш бўлими мудири Хайрулла Файзуллаев, Тошкент шаҳри тез тиббий ёрдам клиник шифохонаси анестезиолог-реаниматологи Санжарбек Отажонов, Республика ихтисослаштирилган фтизиатрия ва пульмонология илмий-амалий тиббиёт маркази шифокори, пульмонолог Хайрулло Ражабов, шаҳар тез тиббий ёрдам клиник шифохонаси анестезиолог-реаниматологи Алишер Пўлатовлар ва бошқалар", деб ёзибди.

Зафар Мейлиевнинг ҳамкасбларини сони бугунги кунда 100 мингдан зиёд. Улар карантин муддатини ўтаётганларга хизмат қилаётганлар, улар дори-дармон таъминотчилари, улар шошилинч ёрдам машиналарида елдек югуриб юрганлар. Улар - нажот фаришталари.

Ҳуқуқни яхши тушунган одам бу меъёрлар моҳиятини англашда қийналмайди. Яъни мазкур нормалар, айрим юртдошларимиз талқин қилаётганидек, адвокатларнинг ҳуқуқларини чеклаш, улар фаолиятини асоссиз назоратга олиш эмас, аксинча, адвокат институти мустақиллигини янада мустаҳкамлашга қаратилган.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
2020 йил 7 апрель, 53-сон

Қулайлик

Ирода ТОШМАТОВА,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

Аҳоли хавфсизлиги ва саломатлигини таъминлаш мақсадида фуқароларга уйда қолиш, уч нафардан ортиқ кишининг бир жойда тўпланмаслиги тавсия этилаётган ҳозирги карантин вақтида "E-ijro auksion" электрон савдо майдончаси сингари онлайн хизматлар инсонларнинг узоғини яқин, мушкулини осон қилмоқда.

"E-IJRO AUKSION" — УЙДАН ЧИҚМАСДАН МУЛКДОРГА АЙЛАНИШ ИМКОНИЯТИ

Онлайн аукционларни ташкил этиш ва ўтказишга ихтисослаштирилган мазкур электрон савдо майдончаси тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш ёки уй-жой қуриш учун ер участкалари, давлат активлари, кўчмас мулк ва бошқа мол-мулкларни харид қилиш истагидаги ҳамюртларимизга исталган жойда туриб, онлайн савдоларда иштирок этиш орқали мулкдорга айланиш имкониятини беради. Онлайн аукционларни ўтказишда шаффофлик, қонунийлик таъминланган бўлиб, унда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ҳамда мамлакатимизда расман рўйхатдан ўтган юридик шахслар ҳеч қандай тўсқинликсиз иштирок этиши мумкин.

МАРКАЗИЙ ОСИЁДА ЯГОНА БЎЛГАН ПЛАТФОРМА

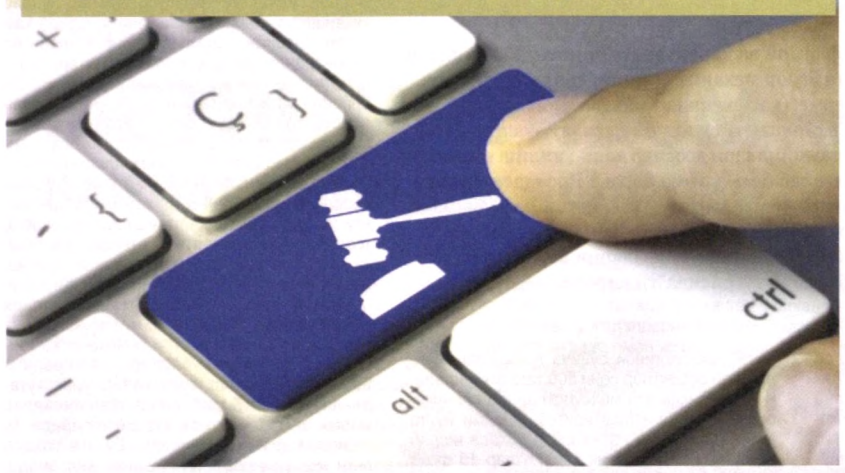

2017 йилнинг 1 сентябрида "Электрон онлайн аукционларни ташкил этиш маркази" давлат унитар корхонаси таркибида фаолиятини бошлаган "E-ijro auksion" ягона электрон савдо майдончаси 2019 йилда Давлат активларини бошқариш агентлиги тасарруфига ўтказилди. Айни пайтда ягона электрон савдо майдончасида 12 та йўналишда мол-мулклар реализация (сотиш ва ижарага бериш) қилиниб, ўз мижозларига ер участкаларига бўлган ҳуқуқ, давлат активлари ва мол-мулкларни сотиш ҳамда ижарага бериш бўйича онлайн хизматларни кўрсатиб келмоқда. Шунингдек, аукционлар давомида дарёлар ўзанларини тозалаш, қимматбаҳо металл ва норуда фойдали қазилмаларни қазиб олиш, ҳудудларни санитария жиҳатдан тозалаш сингари ҳуқуқлар ҳам реализация қилинади. Юридик ва жисмоний шахсларнинг буюртмалари асосида мол-мулкларни сотиш, марказ томонидан жисмоний ва юридик шахсларга электрон онлайн аукционларда иштирок этишда талаб қилинадиган электрон рақамли имзо калитини бериш хизматлари ҳам ташкил этилган. Ушбу жараёнларнинг барчаси электрон тарзда, инсон омили аралашувисиз амалга оширилиб, коррупция ҳолатларига йўл бермайди.

— Президентимизнинг давлат активларини хусусийлаштириш, ер участкаларини шаффоф ва очиқлик тамойилларига асосланган электрон онлайн аукционлар орқали реализация қилиш борасидаги ислоҳотларининг амалий натижаси бўлган "E-ijro auksion" ягона электрон савдо майдончаси бугунги кунда давлат активлари, ер участкаларини онлайн сотиш ёки ижарага бериш, турли йўналишларда рухсатномалар тақдим этиш бўйича танлов ва аукционларни ўтказишда самарали фаолият олиб бормоқда, — деди Давлат активларини бошқариш агентлиги ҳузуридаги "Электрон онлайн-аукционларни ташкил этиш маркази" ДУК директори Муҳиддин Хўжаев. — Ушбу платформа нафақат мамлакатимиз, балки Марказий Осиё минтақасида ҳам ҳозирча ягона ҳисобланади. 2019 йилда ягона электрон савдо майдончаси фаолияти билан яқиндан танишиш, Ўзбекистон тажрибасини ўрганиш мақсадида юртимизга келган Россия, Тожикистон ва Қирғизистон мамлакатлари делегациялари "E-ijro auksion" фаолиятига юқори баҳо бериб, амалиётда қўллаш мумкин бўлган лойиҳа сифатида эътироф этди. Ҳозирги вақтда савдо майдончаси фаолиятини янада такомиллаштириш, ушбу тизимни тўлиқ электронлаштириш бўйича муҳим ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, ғолиблик баённомаларини иштирокчига электрон тарзда етказишнинг йўлга қўйилиши онлайн аукционларнинг тўлиқ электрон тизимга ўтказилишида яна бир муҳим қадам бўлди.

РЎЙХАТДАН ЎТИШ ТАРТИБИ ҚАНДАЙ?

Онлайн аукционларда иштирок этиш учун жисмоний ва юридик шахслардан электрон рақамли имзо калитига эга бўлиш, ҳисобрақамни тўлдириш ҳамда e-auksion.uz сайти орқали рўйхатдан ўтиш талаб этилади. Шахсий кабинет яратиш учун фойдаланувчининг шахсий маълумотлари, электрон почта манзили, мобиль телефон рақами киритилиши зарур. Рўйхатдан ўтгач, иштирокчи ҳисобварақни ўзига қулай банк филиали ёки масофадан туриб — электрон тўлов тизимлари (Payme, Click, Oson.uz, Paynet) орқали тўлдириши мумкин. Шундан сўнг қатнашчи мулкка ариза беради ва олдиндан белгиланган маблағни электрон тўлов асосида амалга оширади. Онлайн аукцион ўтказиладиган кунда шахсий кабинетидаги "Менинг аукционларим" бўлими орқали бошланган аукционларда иштирок этишини тасдиқлайди.

Ҳозирги кунда e-auksion.uz сайтида тадбиркорлик учун 700 дан ортиқ ҳамда уй-жой қуриш учун 1500 дан зиёд ер участкаси, 200 тадан кўп давлат активи, ижарага бериладиган 800 дан ортиқ давлат мулки объекти мавжуд бўлиб, уларнинг савдоси доимий йўлга қўйилган. Онлайн аукционлар ҳафтанинг душанба-жума кунлари соат 9:00 дан 18:00 га қадар ўтказилади. Ушбу вақт оралиғида ғолиб аниқланмаган ҳолларда онлайн савдо 21:00 гача давом этиши белгиланган. Ташқи таъсирларга йўл қўймаслик учун аукционлар электрон тизим орқали назорат қилинади. Аукцион вақтида нархлар тизим томонидан автоматик равишда таклиф этилади ва ҳар бир иштирокчига нархни тасдиқлаш учун 10 дақиқа вақт берилади. Энг охирги бўлиб нархни тасдиқлаган иштирокчи аукцион ғолиби деб топилади.

БАРЧА ХИЗМАТЛАР ЭЛЕКТРОН ШАКЛДА АМАЛГА ОШИРИЛАДИ

Онлайн аукцион савдо якунланганидан сўнг ғолиб ва ғолибдан олдин охирги нархни тасдиқлаган иштирокчи эълон қилинади. Ғолиб томонидан белгиланган муддатда мулк учун тўлов амалга оширилгач, унинг номига ғолиблик баённомаси расмийлаштирилади. Ушбу баённома мол-мулкни ғолиб номига ўтказиш учун асос ҳисобланади.

Мазкур жараёнларнинг барчаси электрон тарзда амалга оширилади ва фуқаролардан ортиқча оворагарчилик талаб этилмайди. Жумладан, ғолиблик баённомаси иштирокчининг электрон почта манзили ёки почта алоқа тармоғи орқали уй манзилига етказилади. Ғолиб аукционда қўлга киритган ер участкалари ҳамда кўчмас мулк ҳам давлат кадастр идоралари томонидан онлайн тарзда рўйхатдан ўтказилади ва иштирокчининг номига расмийлаштирилади.

— 2020 йилнинг дастлабки 3 ойи мобайнида "E-ijro auksion" ягона электрон савдо майдончаси орқали бошланғич нархи 264 миллиард сўм бўлган 4 163 та мол-мулк реализация қилинди, — деди Муҳиддин Хўжаев. — Аукцион натижаларига кўра, мол-мулклар 311 миллиард сўмга сотилган. Ушбу аукционларда жами 16 051 нафар, яъни ҳар бир лот учун ўртача 4 иштирокчи қатнашди. Шунингдек, жорий йилнинг 3 ойи мобайнида онлайн аукционда қатнашган 1 869 нафар юртдошимиз уй-жой қуриш учун ер участкалари харид қилган бўлса, 1 041 та давлат мулки объекти ижарага берилди. Бундан ташқари, санитария жиҳатдан тозалаш бўйича 29 та, норуда қазилмаларни қазиш бўйича 14 та, дарё ўзанларини тозалаш бўйича 23 та ҳуқуқ реализация қилинди. Мазкур рақамларнинг барчаси халқимизда онлайн аукционлардан самарали фойдаланиб, бошқа маҳсулотлар қатори мол-мулкни ҳам электрон тарзда сотиб олиш кўникмаси шаклланаётганидан дарак беради. Бу эса юртимизда олиб борилаётган рақамлаштириш сиёсатининг яна бир ютуғи, десак муболаға бўлмайди.

Ҳуқуқ

АДВОКАТЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ ҲИМОЯСИ КУЧАЯДИ

Алишер ҲАМРОЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

Шу кунларда ижтимоий тармоқларда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2020 йил 24 мартда бўлиб ўтган учинчи ялпи мажлисида маъқулланган тегишли қонун билан "Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида"ги қонуннинг 6-моддасига киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар жамоатчилик томонидан кенг муҳокама этилмоқда.

Қонунларнинг оммавий ахборот воситаларида, ижтимоий тармоқларда муҳокама этилиши жуда қувонарли ҳолат. Бу қонунларни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш жараёнларида, шунингдек, уларнинг ижроси устидан жамоат назорати ўрнатилаётганининг яққол далилидир. Аммо қонун ва қонун лойиҳалари муҳокамасида иштирок этиш учун қонуннинг мақсади, вазифаси, унинг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини чуқур англаш лозим.

Хўш, аслида қонунда нима назарда тутилган? Адвокатнинг телефони қандай ҳолатларда эшитилиши, назоратга олиниши мумкин?

Ўзбекистон Жиноят процессуал кодексининг 170-моддаси ва "Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида"ги қонуннинг 6-моддасига асосан, адвокатлик мақомига эга бўлган шахс суриштирув, тергов ва суд қарорларида гумон қилинувчи, айбланувчи ва судланувчи сифатида асослантирилган ҳолда қайд этилган тақдирда унинг телефон сўзлашувлари санкция асосида эшитилиши, назоратга олиниши мумкин.

Демак, адвокатнинг телефонини санкция асосида эшитиш учун у жиноят иши бўйича асослантирилган важлар билан гумон қилиниши, айбланувчи ёки судланувчи бўлиши шарт.

Хўш, бундай санкцияни ҳар қандай прокурор бера оладими? Йўқ, албатта.

Тегишли қонун ҳужжатлари меъёрларига асосан, фақат ва фақат Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси прокурори, вилоят, Тошкент шаҳри прокурори ва уларга тенглаштирилган прокурорларгина санкция беришга ваколатлидир.

Бу ерда "уларга тенглаштирилган прокурорлар" деганда, "Прокуратура тўғрисида"ги қонуннинг 10-моддасига асосан, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори ва Ўзбекистон Республикаси Транспорт прокурори тушунилади. Демак, қонунга асосан, ҳар қандай прокурор ҳар қандай адвокатнинг телефонини эшитишга санкция беришга ваколатли эмас.

Шуни таъкидлаш лозимки, суриштирувчи ва терговчининг адвокатнинг телефонини эшитиш, назоратга олиш тўғрисидаги қарори етарли даражада асослантирилмаган бўлса, прокурор қарор юзасидан санкция беришни рад этишга ҳақлидир.

Ўзгартириш ва қўшимчалар киритилган қонунда адвокатнинг телефонини эшитиш ёки назорат қилиш учун санкция берилиши мумкин бўлган ҳолатлар яққол акс эттирилган бўлиб, санкция берувчиларнинг ва санкция остига олинувчиларнинг доираси ҳам аниқ ва қатъий белгиланган.

Қонунга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш давомида адвокатларнинг ҳуқуқларини чекловчи меъёрлар киритилмаган. Аввал, яъни амалда бўлган қонунда ваколати мавжуд бўлган прокурорнинг санкцияси асосида гумон қилинувчи, айбланувчи ва судланувчи сифатида қарорда белгиланган адвокатнинг телефонини эшитишга йўл қўйилган.

Шу ўринда масаланинг яна бир нозик жиҳатига эътибор қаратиш лозим. Ҳозир ахборот-коммуникация технологияси ривожланган давр. Эндиликда телефон қўнғироқлари билан бир қаторда СМС-хабарлар, ижтимоий тармоқлардаги ёзишмалар шаклидаги узатмалар орқали ҳам мулоқотда бўлиб, жиноятлар содир этиш ҳолатлари учрамоқда. Матн шаклидаги маълумот узатилишларини эса эшитиб бўлмайди. Шу боис, уларни назорат қилиш эҳтиёжи мавжуд. Қонундаги "эшитиш" деган тушунчанинг "назоратга олиш" билан алмашгани сабабини шу билан изоҳлаш мумкин.

Қонунга ўзгартириш ва қўшимчалар қиритилиши натижасида илгари санкция, яъни рухсат талаб этилмаган ҳолат — адвокатнинг телекоммуникация қурилмалари орқали узатиладиган хабарлари ва маълумотномаларини назорат этиш учун ҳам санкция талаб қилинмоқда.

Ҳолбуки, аввал гумон қилинувчи, айбланувчи ва судланувчи сифатида қарорда белгиланган адвокатнинг телекоммуникация қурилмалари орқали узатиладиган хабарлари ва маълумотномаларини назорат қилиш учун санкция талаб этилмас эди. Қонунда адвокатнинг ҳуқуқлари тергов ва суриштирув органларига бундай ҳолатларда санкция олиш мажбуриятини юклаш орқали кафолатланмоқда.

Ҳуқуқни яхши тушунган одам бу меъёрлар моҳиятини англашда қийналмайди. Яъни мазкур нормалар, айрим юртдошларимиз талқин қилаётганидек, адвокатларнинг ҳуқуқларини чеклаш, улар фаолиятини асоссиз назоратга олиш эмас, аксинча, адвокат институти мустақиллигини янада мустаҳкамлашга қаратилган.

Президентимизнинг 2019 йил 13 декабрда қабул қилинган "Конституция ва қонун устуворлигини таъминлаш, бу борада жамоатчилик назоратини кучайтириш ҳамда жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорида адвокатура институтини янада ривожлантириш билан боғлиқ муҳим вазифалар белгиланган. Ушбу қарорга мувофиқ, айни пайтда Ўзбекистон адвокатлар палатаси томонидан Адвокатура институтини ривожлантириш концепцияси лойиҳаси тайёрланмоқда. Бу лойиҳада соҳани тубдан ислоҳ қилиш билан боғлиқ барча жиҳатлар, шу жумладан, адвокатнинг дахлсизлигини таъминлашда уларга нисбатан тезкор-қидирув ва суд-тергов ҳаракатларини амалга ошириш жараёнида санкция беришни прокурорлар ваколатидан судларга ўтказиш кўзда тутилган.

Бундай муҳим ҳуқуқий ислоҳотлар жамиятимизда қонун устуворлигини таъминлаш, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари муҳофазасини янада кучайтириш, демократик давлат, очиқ фуқаролик жамияти барпо этиш йўлида муҳим қадам бўлади.

Кичик бизнес

КАТТА ИМКОНИЯТЛАР ТУФАЙЛИ

оилавий тадбиркорлар кўпаймоқда

Мнажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ,
журналист

Президентимизнинг 2018 йил 8 июндаги "Ҳар бир оила – тадбиркор" дастурини амалга ошириш тўғрисида"ги қарори оилавий тадбиркорлик, ҳунармандчилик, касаначилик ва бошқа тадбиркорлик фаолияти турларини кенг оммалаштириш, ҳар бир оиланинг барқарор даромад манбаига эга бўлиши учун шарт-шароит яратиш ва ишсизликка барҳам беришга қаратилган муҳим ҳужжат ҳисобланади.

Шу қарор асосида бугунги кунда тадбиркорлик билан шуғулланиш истагида бўлган аҳолининг ташаббуслари ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда. Уларга имтиёзли кредитлар ажратилиб, ишбилармонлик фаолиятини ташкил этиш ва амалга оширишда амалий ёрдам кўрсатилмоқда.

Қорақалпоғистон Республикасининг Нукус шаҳридаги "Оралбай Нукус" оилавий корхонаси 2014 йилда ўз фаолиятини бошлаган эди. Бўлғуси тадбиркор Памир Сержанов 2009 йили Нукус иқтисодиёт коллежини тугатгач, чет элга иш қидириб кетади. Қўшни давлатлардан бирида темир дарвоза, эшик ва ромлар ишлаб чиқарадиган хусусий корхонада ишлайди. Хорижда тажриба тўплаб, уйига қайтгач эса отаси Оралбай Бекимбетовга ўзларининг оилавий корхонасини очишни таклиф қилади. Илгари пайвандчи бўлиб ишлаган отаси ўғли Памирнинг таклифини қўллаб-қувватлайди. Шу тариқа Нукус шаҳрида темирдан эшик, дераза ва дарвоза ишлаб чиқарадиган оилавий корхона иш фаолиятини йўлга қўяди. Тадбиркор ишни дастлаб ижарага олинган жойда бошлайди. 2017 йили эса Тахиатош туманидаги кичик саноат ҳудудида бўш турган 1000 квадрат метрга эга иморатни 5 йил муддатга 1 миллиард 200 миллион сўм сармоя киритиш ва 20 та иш жойи ташкил этиш шарти билан ноль харид қийматида олади. Кейинроқ корхона учун яна қўшимча 2500 квадрат метр жой харид қилинди. Оилавий корхонада ҳозирги пайтда 12 киши доимий иш билан таъминланган.

— Маҳсулотларимизни бозорга чиқаряпмиз, шунингдек, шаҳримизда қурилаётган кўп қаватли уйлар учун буюртмалар асосида тайёрлаб бермоқдамиз, — дейди Памир Сержанов. — Келгусида қўшни Қозоғистонда ўз дўконларимизни очиб, маҳсулотимизни экспортга чиқариш ниятимиз бор. Харидорларга маъқул келадиган дизайндаги эшикларни ишлаб чиқариш мақсадида хитойлик ишбилармонларга миллий орнаментлар туширилган махсус қолипларга буюртма берганмиз.

"Оралбай Нукус" оилавий корхонаси фаолиятини кенгайтириш мақсадида 2015 йили 22 фоизли 48 миллион сўм, 2016 йили яна 22 фоизли 150 миллион сўм кредит олган эди. Албатта, 22 фоизли кредит тадбиркорга бироз оғирлик қилади. Лекин иш тўхтаб қолмаслиги учун катта фоизда бўлса-да, кредит олишга мажбур бўлган эди ўшанда.

Мамлакатимиз раҳбарининг "Ҳар бир оила — тадбиркор" дастури барча оилавий тадбиркор, ҳунарманд ва касаначилар учун катта имконият яратиб берди. Шу дастур асосида "Оралбай Нукус" корхонаси 2018 йили 8 фоизли 200 миллион сўм имтиёзли кредит олиб, фаолиятини кенгайтирди. Бугунги кунда оилавий корхонанинг айланма маблағи йилига 2 миллиард сўмни ташкил этмоқда.

Бу корхонада устоз-шогирд анъанаси ҳам йўлга қўйилган бўлиб, шу кунгача 25 нафар ёш йигит эшик ва ром ясайдиган моҳир устага айланди ва ўзларининг мустақил фаолиятини бошлади.

Навбатдаги қаҳрамонимиз Руслан Жоллибоев, Тошкент аграр университети Нукус филиали талабаси. У "Муҳаммад-Руслан" корхонасига 2017 йили асос солган эди. Руслан отаси Қуламан Утегенов билан бирга Чимбой тумани Қўштерак овул фуқаролар йиғини ҳудудидан умумий майдони 9,3 гектар ерни ижарага олди. 1,7 гектар ерда сунъий кўл барпо этиб, 3,4 гектар жойга балиқ озуқаси учун экин майдони ташкил қилди. Шунингдек, Президентимизнинг юқорида эслатиб ўтилган қарори асосида 7 фоизли 26 миллион 700 минг сўм имтиёзли кредит олиб, бу пулга 4 бош наслли қорамол харид қилди.

— Биринчи йил балиқчиликдан 12 миллион сўм даромад олдик, — дейди тадбиркор Руслан Жоллибоев. — Шунингдек, имтиёзли кредит асосида сотиб олинган 4 та қорамол сони бугун 9 тага етди. Энди кўлга ўрдак, ғоз олиб келиб, тадбиркорлик турларини кенгайтирмоқчимиз. Бу йил ҳам балиқни кўпайтириш мақсадида Тўрткўл ва Нукус туманидан инкубациядан чиқариладиган чавақларни шартнома асосида сотиб олишни режалаштирганмиз.

Хорижий тажриба таҳлилларининг кўрсатишича, иқтисодиётни ислоҳ қилиш ва аҳоли даромадлари ошишини таъминлашда оилавий тадбиркорликнинг аҳамияти ва роли муҳим ўринга эга. Ҳозирги вақтда дунё мамлакатларида кичик бизнеснинг аксарият қисми оилавий корхона шаклида иш юритмоқда. Европа давлатларида ялпи миллий маҳсулотнинг 40-50 фоизини, Осиё мамлакатларида 65 фоиздан 82 фоизгачасини, Лотин Америкасида 70 фоизга яқинини оилавий бизнес ишлаб чиқаради. АҚШ иқтисодиётида унинг улуши 95 фоиздан зиёдни ташкил этади.

Демак, аҳолини тадбиркорликка фаол жалб қилиш, оилавий тадбиркорликни кенг йўлга қўйиш мамлакат тараққиётида, аҳолини иш билан таъминлашда муҳим аҳамиятга эга.

Жараён

Гуллаб-яшнаётган Манас

Худойберди КАРИМОВ,
журналист

Бугун юртимизда Жиззах вилоятининг Дўстлик туманидаги Манас қишлоғи ҳақида эшитмаган одамни топиш қийин. Бунинг эса ўзига хос сабаби бор. Қишлоқ 2018 йилнинг февраль-март ойлари оралиғида кўпчиликнинг диққат-эътиборида бўлди. Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан айнан шу қишлоқда биринчи бўлиб "Обод қишлоқ" дастури амалга оширилди. Манас қисқа муддат ичида бутунлай ўзгача тус олди. Кенг ва равон кўчалари, довдарахтга бурканган хиёбонлари, тубдан қайта таъмирланган давлат, жамоат ва турар жой бинолари билан ҳеч бир шаҳардан қолишмайдиган ҳақиқий обод масканга айланди.

Хўш, бунгача аҳвол қандай эди? Ўтган асрнинг 60-йиллари ўртасида Мирзачўлни ўзлаштириш даъвати билан барпо этилган қўрғон 50 йилдан ортиқ вақт ичида деярли ташландиқ ҳолга келиб қолганди. Қишлоқ марказидаги ҳайҳотдек клубдан қуруқ девор хотира эди. Йўллар ўйдим-чуқур, лоток ариқлар чанг ва лойқага тўла. Одамлар яшайдиган уйлар, ижтимоий соҳа муассасаларининг пойдеворидан тортиб, томигача шўр босган. Қишлоқ аҳли узоқ йиллардан буён тоза ичимлик сув нималигини унутганди. Табиий газни фақат тушларида кўрарди. Электр энергияси бир кунда атиги уч-тўрт соат берилади, холос.

— Ўтган йилнинг 14 февраль куни республикадан вакиллар ташриф буюрди, — дейди "Манас" маҳалла фуқаролар йиғини раиси Жалил ака Кенжаев. — Улар гапни чўзмасдан муддаога ўтди, Президентимиз топшириғига биноан эртаси кунданоқ қишлоқни обод этиш ишлари бошланиб кетишини маълум қилишди.

Дарҳақиқат, 15 февралдан бошлаб қишлоғимизни одам, техника босиб кетди. Кимдир харита кўтариб у ёқдан-бу ёққа чопади, кимдир ер ўлчайди. Яна кимлардир яшаш учун чодирлар тика бошлади. Йўлсозлар, нурчилар, газчилару қурувчилар ўз иши билан овора. Эски деворлар бузилиб, йўллар асфальтланди, ариқлар тозаланиб, чеккасига дарахт кўчатлари экилди. Янги симёғочларга илинган чироқлар чарақлаб ёна бошлади.

Йиллар давомида коллектор-дренажлар эътиборсиз қолгани сабабли сизот сувлар кўтарилиб кетган эди. Дастур доирасида 41 километр узунликдаги мелиорация тармоғи тозаланди. Ҳудуд йўллари лойдан тозаланиб, чеккасига 3,5 километр лоток ўрнатилди. Кўп қаватли 34 та уйнинг томи тўлиқ қайта ёпилди. Режасиз, ноқонуний қурилмалар ўрнида бежирим ёрдамчи бинолар, тандирхоналар қурилди. Аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш учун 6,5 километр узунликда қувур ётқизилди. Ҳудуддаги сув тарқатиш иншоати тўлиқ таъмирдан чиқарилди.

Шуни фахр билан таъкидлаш лозимки, бу ишлар атиги 45 кун давом этди. Бир ярим ой ичида манасликлар гўё бир ухлаб, бошқа маконда, бошқа масканда уйғонди. Икки қаватли эски, "энкайиб" қолган уйларнинг қадди тикланди, ҳақиқий саройга айланган "Маданият уйи" одамлар билан гавжум бўла бошлади. Нафақат ташқи кўриниши, балки ичкариси ҳам янгиланиб, энг замонавий мебеллар билан жиҳозланган мактаб, боғча, қишлоқ врачлик пунктини кўрганлар "тушимми, ё ўнгимми", деган хаёлга боргани ҳам рост гап.

Ўша йилнинг 30 март куни Президентимиз Шавкат Мирзиёев Манасга келди. Бу ерда амалга оширилган ишларни ўз кўзи билан кўрди. Давлатимиз раҳбарининг орадан бир неча кун ўтгач пойтахтда бўлиб ўтган йиғилишдаги: "Манас биз учун шундай тажриба мактаби бўлдики, агар қишлоқларни замонавий масканга айлантириш, иқтисодий-ижтимоий муҳитни яхшилаш, одамлар кайфиятини ижобий томонга кескин ўзгартиришни олдимизга мақсад қилиб, изчил ҳаракат қилсак, бунга эришиш мумкинлигига одамларни ишонтира олдик, ўзимизда ҳам ишонч ва қатъият ошди", деган гаплари Манас қишлоғида бажарилган мисли кўрилмаган улкан ишларга берилган ҳақиқий баҳо бўлди.

Айтиш жоизки, Манасда амалга оширилган ишлар нафақат бутун Ўзбекистон халқи, балки узоқ-яқин хориждаги ҳамкорларимиз, дўстларимизнинг ҳам эътиборини ўзига тортди. Ортда қолган икки йил ичида бу ерга юзлаб чет элликлар келиб кетди. Улар Манасда жуда катта, кенг қамровли юмушлар бажарилганига тан берди.

— Қишлоғимизда ўнга яқин миллат вакиллари оға-ини, қуда-анда бўлиб яшаб келмоқда, — дея сўзида давом этади маҳалла раиси Жалил Кенжаев. — Уларнинг 85 фоиздан кўпроғи қирғиз миллатига мансуб. Табиийки, бизда бўлаётган янгилик ва ўзгаришлар қўшни Қирғизистон раҳбарияти ва халқида ҳам катта қизиқиш уйғотди. Бир муддат олдин қишлоғимизга шу давлатнинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Ибрагим Жунусов келиб кетди. Элчи бу ерда амалга оширилган ишларга тасаннолар айтди. "Маржон" ҳаваскорлик ансамблимиз болаларининг қирғиз тилида ижро этилган куй-қўшиқларини жон қулоғи билан тинглади. Кетар чоғи эса: "Ўзим Ўшда туғилганман, аммо Жиззахда қирғиз қишлоғи борлигидан бехабар эдим. Ўзбекистонда бошқа миллатлар қатори қирғизларнинг ҳам эмин-эркин яшаши, ривожланиши, ўзлигини намоён этиши учун барча шарт-шароит ва имкониятлар борлиги мени ҳайратга солди", дея дил изҳорини билдирди.

Манасликлар давлатимиз раҳбари ғамхўрлиги ҳамда эътибори, бутун ўзбек халқининг беминнат кўмаги билан ўз қишлоқларида амалга оширилган кенг кўламли ишларнинг бардавом бўлишини истайди. Улар катта куч ва меҳнат эвазига эришилган натижаларни мустаҳкамлаш, янада кўпайтиришни ўзлари учун ҳам қарз, ҳам фарз деб билмоқда. Бугун қишлоқда бўлган инсон бу сўзларнинг ҳақлигини сезиши қийин эмас.

Қишлоқда бўлсангиз, икки йил аввал экилиб, бугун бўй чўзиб қолган арчаларга зеб бераётган, сув йўлларини тозалаётган, қишки ёғингарчилик натижасида айрим жойлари кўчиб тушган деворларни оқлаётган одамларга кўзингиз тушади.

— Манасликлар қишлоғимиз ўз номини оқлаши, ҳақиқатан ҳам ҳар томонлама обод бўлиши керак, деб ҳисоблайди, — дейди Дўстлик тумани ҳокими ўринбосари, оила ишлари ва ўзини ўзи бошқариш органлари билан ҳамкорлик бўйича бўлим бошлиғи Гулбаҳор Холмуродова. — Қишлоқда аҳолининг деҳқончилик қилиши учун имконият катта. Шу яқиндаги каналнинг суви қишлоқ ҳудудига бемалол чиқади, демак, томорқалардан мўл ҳосил олиш мумкин. Ўттизга яқин иссиқхонада етиштирилаётган сабзавот ва кўкатлар ҳудуд аҳли эҳтиёжидан ортиб, туман деҳқон бозорини ҳам тўлдирмоқда. Бунинг устига, "Обод қишлоқ" дастури асосида қишлоқ четида 200 бош қорамолга мўлжаллаб қурилган молхонада ҳам чорвачилик қилиш учун барча шароит бор. Дастур асосида иш бошлаган "Манас чеварлари", "Иссиқ нон" корхоналарида эса аввалари фақат уй иши билан овора бўлган 100 нафар хотин-қиз доимий иш билан таъминланган.

Президентимизнинг ташаббуси билан бошланган "Обод қишлоқ" дастури самараси туфайли, республикамизнинг бир қатор аҳоли яшаш масканлари гўзал ва бетакрор тусга кирди ва кирмоқда. Бу борадаги ишлар ҳали узоқ вақт давом этиши ҳам шубҳасиз. Манасликлар эса ана шу азим ишлар аввалида айнан ўз қишлоқлари тургани, бу билан унинг номи тарихга битилганидан фахрланиб юришлари турган гап.

Тадбиркор мулоҳазалари

КЛАСТЕР — ФЕРМЕР СУЯНЧИҒИ

Эмма КАСТАМИРОВА,
Жомбой туманидаги "Амин инвест интернейшнл"қўшма корхонаси бош директори, Пастдарғом туманида фаолият кўрсатаётган шу номдаги кластер раҳбари, "Дўстлик" ордени соҳибаси.

Мамлакатимиз раҳбари Олий Мажлисга Мурожаатномасида "Қишлоқ хўжалигида фермер ва деҳқонларнинг манфаатдорлигини ошириш борасидаги ўрганиш ва изланишларимиз давом этмоқда. Соҳага илғор технологиялар ва кластер тизими жорий этилмоқда", дея таъкидлаган эди. Ҳақиқатан ҳам, кейинги йилларда аграр соҳада кластерлар фаолиятининг ўрни нақадар муҳим эканлиги сезила бошлади. Маълумотларга қараганда, бугун мамлакатимизда 70 дан зиёд пахта-тўқимачилик кластерлари фаолият кўрсатмоқда.

Бизнинг "Амин инвест интернейшнл" қўшма корхонамиз фаолияти пахта хомашёсидан тайёр тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришга йўналтирилган. Сўнгги йиллар мобайнида корхонани ривожлантириш, янги иш ўринлари яратиш йўлида бир қанча ишларни амалга оширдик. Маҳсулотларимизни Туркия, Россия, Украина каби мамлакатларга экспорт қилишни йўлга қўйдик. Қурилиш-ободонлаштириш ишлари туфайли цехлар, иш ўринлари сони кўпайди. Дастлаб корхонамизда 300 нафар ишчи билан иш бошлаган эдик. Бугун улар сони 500 нафарга етган. Аҳамиятлиси, уларнинг барчаси маҳаллий хотин-қизлар.

Ўтган йили Пастдарғом туманида пахта-тўқимачилик кластери ташкил этиб, бу ишга 153 нафар фермерни жалб қилдик. Улар ихтиёрида пахта экиш учун 6500 гектар экин майдони мавжуд эди. Ана шу майдонларнинг барчасига чигит экилди. Йил давомида фермерларни маблағ билан қўллаб-қувватлаб турдик. Натижада кластеримизга ажратилган ҳудудда салкам 16 минг тонна пахта етиштирилди. Бундан фермерлар яхшигина даромад кўришди. Ишлаб чиқарилган ҳар бир тонна пахта учун кластер томонидан 5,5 миллион сўм маблағ сарфланди.

Шу ўринда Пастдарғомда пахтачиликни ривожлантириш борасидаги мавжуд имкониятлар ҳақида гапирсам. Аввало, ҳосилни деҳқон етиштиради, унга эса ер, сув, ўғит, электр энергияси керак. Туманда ўз ишини биладиган фермер мутахассислар етарли. Фермерлар шудгорлашдан тортиб йиғим-теримда зарур бўладиган барча техникага эга. Фақат уларни ишлатишга, зарур ҳолларда таъмирлашга, ёқилғи-мойлаш материалларини сотиб олишга маблағ керак. Кластер бугун масаланинг ана шу томонини ўз зиммасига оляпти. Масалан, биз ўтган йили пахтачилик учун 90 млрд. сўм маблағ сарфладик.

Пахта кластерларининг ташкил этилиши бугунги кунда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг энг муҳим босқичларидан бири бўлиб, мазкур механизм соҳа ривожига кучли туртки берибгина қолмай, қишлоқ хўжалигида ва пахта хомашёсини қайта ишлаш саноатида ижобий ўзгаришларни таъминлайди. Ҳозирги кунда вилоятимизда қўшма корхона ва масъулияти чекланган жамият шаклидаги 8 та кластер фаолият кўрсатмоқда.

Ўтган йили кузги шудгор учун 3 миллиард сўм маблағ сарфладик. Унинг тенг ярмини ёқилғи учун ажратдик. Бундан ташқари, иш ҳақи учун 1,5 миллиард сўм, техникалар эҳтиёт қисмлари сотиб олишга ҳам шунча маблағимиз кетди. Биолаборатория қурилиши, пахта қабул пунктлари таъмири учун зарур маблағ ҳам кластеримиз ҳисобидан ажратилди.

Бизнинг қўшма корхонамиз Жомбой тумани ҳудудида жойлашган. Табиийки, ишчиларимиз ҳам жомбойликлар. Энди эса кластер имкониятларидан келиб чиқиб, Пастдарғомда ҳам тўқув корхонаси барпо этишни режалаштирдик. Камида 200 иш ўрни яратиш ниятидамиз. Бунинг учун дастлабки қадамларни қўйдик, ҳам. Масалан, тикув ускуналарининг бир қисмини сотиб олдик.

Кластер ноёб тузилма. У фермерга суянчиқ вазифасини бажаряпти. Кластер ёрдамида фермер хўжаликлари ишлашнинг илғор усулларини ҳаётга жорий этяпти, тажрибали мутахассисларни ишга жалб қиляпти. Сувчилар ва механизаторларнинг иш ҳақини вақтида тўлаяпти.

Мен республикамизда айни пайтда фаолият кўрсатаётган кластерлар раҳбарлари ичидаги ягона аёл раҳбар эканман. Шу сабабдан ҳам кўпроқ хотин-қизларга мос иш ўринлари яратиш ҳаракатидаман. Бунинг учун фойдали лойиҳалар йўлида маблағни аямасликка тайёрмиз. Кластер аслида давр тақозоси ва даромад манбаидир.

Спорт

УЙДА СПОРТ БИЛАН ШУҒУЛЛАНИНГ

Абдулҳай ЮНУСОВ,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

Дунёнинг кўплаб мамлакатларида 6 апрель санаси Халқаро спорт куни сифатида нишонланади. Коронавирус пандемияси туфайли дунё аҳолисининг аксарияти карантинда уйда ўтирган паллада "Уйда спорт билан шуғулланинг" чақириғи байрамнинг асосий шиори сифатида танланди.

БМТнинг 2013 йилнинг 23 августдаги Бош Ассамблеясида тараққиёт ва тинчлик учун Халқаро спорт кунини нишонлаш ҳақидаги резолюция қабул қилинган. Ҳар йили шу куни БМТ Бош котибининг махсус мурожаатномаси эълон қилинади. Анжуманлар, тадбирлар, мусобақалар ўтказилади, спорт муассасаларида кўргазмали машғулотлар уюштирилади, оммавий ахборот воситаларида спорт турлари, жаҳон рекордлари ҳақида эшиттириш ва кўрсатувлар намойиш қилинади, матнлар ва суратлар чоп этилади.

Мамлакатимизда коронавирус пандемияси шароитида вақтни фақат телевизор кўриш ёки компьютерда ўтириш билан эмас, балки фаол жисмоний машқлар билан ҳам ўтказиш мақсадга мувофиқ эканини алоҳида таъкидлаш даркор. Шу мақсадда Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги БМТ билан ҳамкорликда "#Ҳаётга қўшил, оиланг билан спорт билан шуғуллан" челленжини эълон қилди. Тадбирдан мақсад уйда спорт орқали иммунитетни кўтариш, оилавий спорт билан шуғулланишни ва соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишдир. Челленж ғолиблари спорт инвентарлари, югуриш йўлакчаси, велосипед ва бошқа совғалар билан тақдирланади.

ЎЗБЕКИСТОНДА ЁШЛАР ЎРТАСИДАГИ IV ЁЗГИ ОСИЁ ЎЙИНЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистонда 2025 йил ёшлар ўртасида IV ёзги Осиё ўйинларини ўтказишни ташкил этиш тўғрисида"ги қарори лойиҳаси норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар муҳокамалари порталига жойлаштирилди.

Лойиҳада Ўзбекистон 2025 йилда ёшлар ўртасида IV ёзги Осиё ўйинлари ва 2030 йилда XXI ёзги Осиё ўйинларига мезбонлик қилиши мумкинлиги ҳамда мамлакатимиз спорт делегацияси 2019 йилнинг 28 сентябрь куни Қатар пойтахти Доҳа шаҳрида бўлиб ўтган Осиё Олимпия кенгашининг 73-ижроқўм йиғилишида иштирок этгани ва кенгаш президенти Шайх Аҳмад ал-Фаҳад ал-Сабоҳ ва кенгаш аъзолари билан бир қатор учрашувлар ўтказгани тўғрисида ахборот берилган. Учрашувда 2025 йилги ёшлар ўртасида IV ёзги Осиё ўйинлари ва 2030 йилги XXI ёзги Осиё ўйинлари Ўзбекистонда ўтказилиши масалалари муҳокама қилинди. Ижроқўм кун тартибига кўра, 2025 йилда ёшлар ўртасида IV ёзги Осиё ўйинларини юртимизда ўтказиш бўйича 10 дақиқалик тақдимот ўтказилди.

Ўзбекистонда барча шароитлар, шу жумладан, ушбу халқаро мусобақани ўтказиш учун зарур спорт инфратузилмасини тайёрлаш бўйича олиб борилаётган ишларни инобатга олиб, Осиё Олимпия кенгаши ушбу нуфузли тадбирни Тошкентда ўтказишга розилик билдирди. Шунингдек, 2030 йилги XXI ёзги Осиё ўйинларини Ўзбекистонда ўтказиш бўйича тақдим этилган талабнома ҳам қабул қилинди ҳамда Осиё Олимпия кенгашининг 2020-2021 йилларда бўлиб ўтадиган навбатдаги йиғилишида кўриб чиқилиши маълум қилинди. Таъкидлаш жоизки, Ёшлар ўртасидаги ёзги Осиё ўйинлари 43 та хорижий мамлакат иштирокида камида 9 та спорт туридан 14-17 ёшли спортчилар ўртасида ўтказилади.

Ёшлар ўртасидаги илк ёзги Осиё ўйинлари 2009 йили Сингапурда, 2013 йили Нанкин (Хитой), 2017 йили Ҳамбантота (Шри-Ланка) шаҳарларида ўтказилган бўлса, 2021 йили Шантау (Хитой), 2025 йили Ўзбекистоннинг Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида ўтказилиши режалаштирилган.

Хўш, 2025 йилги ёшлар ўртасидаги ёзги Осиё ўйинларини ўтказиш мамлакатимизга нима беради? Ушбу ўйинлар Ўзбекистон имижини ошириш билан бирга, мамлакат инфратузилмасини, туризмни ривожлантириш ва инвестицияларни жалб қилиш, нафақат пойтахт, балки ҳудудлар қиёфасини яхшилаш билан бирга янги спорт иншоотлари қурилишига хизмат қилади. Шунингдек, бу спорт тадбири келажакда мамлакатимизнинг спорт турлари бўйича жаҳон чемпионатлари ва Олимпиада ўйинларини қабул қилиш имкониятларини оширади.

Инсониятнинг ақлий ҳамда фикрий дурдоналарини ўзида жамлаган китоб эса ҳеч қачон эскирмайди. Бугун ёш авлодни миллий қадриятлар руҳида тарбиялашда китобдан қудратлироқ восита йўқ.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
2020 йил 7 апрель, 53-сон

Уйда қолиб, китоб ўқинг!

Китоб инсоннинг онг ва тафаккурини теранлаштирувчи, фикрлаш қобилиятини кенгайтирувчи ноёб манбадир. Коронавирус деб аталмиш бало кўнглимизга ғашлик солиб, барчамизни катта бир синов майдонига чорлаётган пайтда уйда ўтириб, китоб мутолаа қилишга нима етсин. Бошимизга тушган бу офатни сабр-бардош билан енгишимизда китоб барчамизга бирдай дўст ва қадрдон.
Мухбиримиз бир гуруҳ зиёлилар билан боғланиб, китоб ва мутолаа ҳақидаги фикрларини ёзиб олди.

МАЪРИФАТСИЗЛИК ИНСОННИ МЎРТ ҚИЛАДИ

Абдухалил МАВРУЛОВ,
тарих фанлари доктори, профессор:

— Бугунги кунда китоб ўқиш ва унга муносабат анчагина сусайди, назаримда. Чунки катталар ҳам кўпроқ интернет оламига шўнғиб кетди. Ҳозирги карантин вақтида уйда ўтириб, оила даврасида жам бўлиб бадиий адабиётларни, газета ва журналларни ўқишга етарлича вақт бор.

Юртимизда компьютер, мобил телефон кириб бормаган хонадон қолмади ҳисоб. Исталган янгилигу ахборотларни интернетдаги сайт ва ижтимоий тармоқлардан билиб олиш мумкин. Айримларнинг фикрича, шу боис китоб ўқиш учун вақт сарфлашга ҳожат йўқ эмиш. Аслида инсон ўзининг фикрлаш қобилияти, маънавий дунёси билан тирик. Кўплаб имконият ва афзалликларга эга бўлган замонавий техниканинг биронтаси — телевидение ҳам, радио ҳам, интернет ҳам китобнинг ўрнини боса олмайди. Рус ёзувчиси Максим Горький: "Ўзимдаги барча яхши хислатлар учун китобдан миннатдорман", деб бекорга айтмаган. Ҳар қандай бузғунчи куч ва хуружни юксак маънавият билан енгиш мумкин. Шу маънода китобхонлик бугун барчамиз учун ҳаётий заруратга айланмоғи шарт.

Зулайҳо АКРАМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати:

— Коронавирус карантини туфайли ҳамма ўз оиласи даврасида. Демак, ўзлигини яна бир бор англаб етиши учун етарли вақти бор. Бундай пайтда биринчи қадамни ўзимиз ташлашимиз лозим. Биз тарқатмоқчи бўлган эзгулик ғояси, яъни китоб ўқишга чорлаш ёшларни телефон ва компьютердаги кўнгилочар ўйинлар, онгини заҳарловчи сайтлардан бир муддат муҳофаза қила олади. Уларнинг тафаккурини тозалашга хизмат қилади. Қадимда буюк шоир ва ёзувчилар китобга шу қадар меҳр қўйган эдиларки, ҳатто тунлари шам ёруғида мутолаа қилганлар. Алишер Навоий 7 ёшида Фаридиддин Атторнинг "Мантиқ ут-тайр" асарини ёд олган. Имом ал-Бухорий эса олти мингдан зиёд ҳадисни ёд билган. Аммо у даврда бугунги имкониятлар умуман бўлмаган. Шу боис, ҳар бир инсон билимлар калити бўлмиш китоб билан дўст тутинмоғи лозим. Ахир дунёда китобдан кўра яхшироқ дўст ва маслакдош йўқ-ку!

Дилноз РЎЗИЕВА,
педагогика фанлари доктори, Низомий номидаги педагогика университети профессори:

— Бугунги кунда талабаларимизга онлайн тарзда сабоқ берар эканмиз, Беҳбудий, Фитрат, Чўлпон сингари буюк адибларнинг асарларига мурожаат қилаяпмиз. Бу талабаларнинг мутахассислик билимини ошириш билан бирга, эзгу ниятларга ошно қилиб, қалбларида буюк фазилатларни мужассамлаштиради. Тўғри, орамизда китоб ўқимай, интернет қаршисида соатлаб ўтириб, ғараз ниятли кимсаларнинг домига илиниб қолаётганлар ҳам бор. Китоб ўқиган инсон ҳеч қачон ёмонлик қилмайди, бировга озор етказмайди. Буюк соҳибқирон Амир Темур: "Китоб барча бунёдкорлик, яратувчилик ва ақл-идрокнинг, илму донишнинг асоси, ҳаётни ўргатувчи мураббийдир", деб бежизга айтмаган.

Тарихдан маълумки, илгари Яссавий, Махтумқули, Машраб ғазалларини ёд билмаслик уят саналган. Келажак авлоднинг комил инсон бўлиб улғаймоғи учун китобга ошно бўлиб ўсишини таъминлашимиз шарт. Айрим одамлар тўй-маросимларга катта маблағларни аямай сарфлайди-ю, фарзанд тарбияси учун зарур бўлган китобни олишни баъзан хаёлига ҳам келтирмайди. Аслида ана шу бизнинг оғриқли нуқтамиз ва фожеамиздир.

Муҳаммад ИСМОИЛ,
шоир, Ҳалима Худойбердиева номидаги ижод мактаби директори.

— Тафаккури, фикр доираси кенг, маърифатли кишилар жамиятнинг энг бой инсонларидир. Афсуски, кўп ёшлар бугун интернетни китобдан устун қўймоқда. Аслида эса ҳаётда рўй бериб турадиган барча нохушлик ва иллатларнинг илдизи илмсизлик, китоб ўқимасликнинг аччиқ мевасидир. Темирни занг кемирганидек, инсонни ҳам маърифатсизлик мўрт қилади. Ҳозирги пайтда ҳар қандай янгилик сонияларда, жуда кўп яшаса, бир неча дақиқада эскиради. Инсониятнинг ақлий ҳамда фикрий дурдоналарини ўзида жамлаган китоб эса ҳеч қачон эскирмайди. Бугун ёш авлодни миллий қадриятлар руҳида тарбиялашда китобдан қудратлироқ восита йўқ.

Давлатимиз раҳбари томонидан ташкил этилган Президент ва ижод мактаблари ҳам ёшларимиз учун улкан бир имконият ва келажак сари нурли довондир. Ўқиш, ўрганиш ва изланиш орқали у забт этилади. Ҳозир нафақат ёшларимиз, балки барчамизда китоб ўқишга етарлича вақт бор. Шундай экан, уйда қолиб китоб ўқинг.

* * *

Атоқли адабиётшунос олим Озод Шарафиддинов дунёдаги етти мўъжизага таъриф бериб: "... етти мўъжиза инсон ақлининг, тафаккурининг, қалбининг оташин мадҳияси, инсон даҳосининг улуғлигига қўйилган мангу обида бўлиб келмоқда. Бироқ, шундай бўлса-да, оламда яна бир мўъжиза борки, унинг буюклиги, муқаддаслиги етти мўъжизанинг жамики улуғворлиги, гўзаллигидан камлик қилмайди. Бу мўъжиза — китоб. Китобнинг мўъжиза, мўъжиза бўлганда ҳам биринчи мўъжиза эканлигини кўпгина буюк одамлар қайд қилган", деб ёзади.

Кун келиб бугунги синовли кунлар ўтмишга, аччиқ хотирага айланади. Дунёга шунчаки очиқ кўз билан қараш эмас, тийрак нигоҳ билан боқиш, ўз таъсирини ўтказишга уринаётган коронавирус эпидемиясининг кушандасига айланмаслик, энг асосийси, қалбимизни қайраш учун уйда қолиб, китоблар оламига яқинроқ бўлишимиз шарт.

Гулчеҳра ДУРДИЕВА,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

ҲАЁТНИНГ ҚАДРИГА ЕТМАГАН ОДАМ УНДАН БАҲРАМАНД БЎЛИШГА ҚОДИР ЭМАС

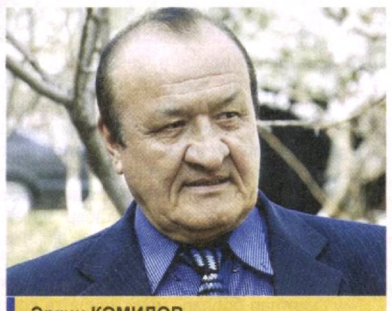

Эркин КОМИЛОВ,
Ўзбекистон халқ артисти

Мана, қарийб уч ҳафтадан буён уйдамиз. Аввало, шуни айтишим керакки, ижод аҳли азалдан ҳам ўзи билан ўзи олишиб, ўз устида тинимсиз ишлаган, уйда ўтиришдан зерикмаган. Аммо ҳозирги вазият ҳеч қачон бўлмаган шундай бир имкон бердики, қалбимиз эшиги илму урфонга кенг очилди. Бугун ўқийман, эртага ўқийман, деб йиғилиб қолган китобларни бирма-бир очиб ўқий бошладик.

Ўзимни айтадиган бўлсам, "Мирзо Улуғбек" асаридан ёд олганим 44 бетли шеърий матнни ҳар куни бир марта такрорлашимнинг ўзига уч соат вақтим кетяпти. Менинг ёшимда ҳар куни такрорламасликнинг иложи ҳам йўқ аслида. Аҳмад Лутфий Қозончининг пайғамбаримиз Муҳаммад с.а.в. ҳақида ёзган катта бир китобининг 400 варағини ўқидим. Туғилганларидан то умрларининг сўнгига қадар ҳикоя қилинган экан, руҳим таскин топяпти. Бундан ташқари, Қўчқор Норқобилнинг "Тақдир синовлари" асаридаги ижроимни қайта-қайта кўриб, хато, камчиликларимни таҳлил қиляпман. Қайси ўринда, қандай адашганим айни шу паллада яққол намоён бўляпти. "Узилмаган гул" номли асарда ҳам роль ижро этяпман, ундаги сўзларимни ёдлаяпман. Кўзимни юмганча, саҳна оламига узоқ шўнғийман. Театрда бадиий кенгаш аъзоси эмасманми, кенгаш аъзолари билан гаплашиб тураман. Мутолаа, ўз устимда ишлаш машқларидан сўнг оламга бир назар солай деб деразадан ташқарига боқаман. Даҳшатга тушаман. Шовқин йўқ, машиналар йўқ, ҳаммаёқ жим-жит. Э, худойим, қаерда хато қилдик, гуноҳларимизни кечиргин, дея оятлар ўқиб, бутун халқимизга омонлик сўраб, дуо қиламан.

Шу ўринда бир гапни айтмасам бўлмайди. Нурулло Аббосхоннинг "Одамлар орасида" пьесасида врач ролини ўйнаяпман. Коронавирус менга шундай бир туртки бердики, бугунги вазиятдан кейин оқ халатли шифокорларга ҳурматим ниҳоятда ортди. Очиғини айтаман, сценарийда врачлар ҳақида 1-2 та салбий фикрлар бор эди. Ўшаларни олиб ташладим. Асар анча ўзгариб кетди. Ўзимнинг ролим ҳақидаги салбий фикрлар ўзимга ёқмай қолди. Негаки, бугун жонини хатарга қўйиб, беморларни ўз опаси, акаси, яқинидай кўриб, дардига малҳам бўлаётган инсонларга тош отиб бўлмайди. Улар Аллоҳ томонидан инъом этилган оқ кийимли фаришталар. Бугун уларнинг қаҳрамонликлари ҳақида гапириш керак. Баъзи саҳифаларни ўзгартириш керак. Хуллас, бу асар устида ҳам бош қотиряпман. Шу тариқа вақтнинг қандай ўтиб кетаётганини сезмай қоляпман.

Аслида ижодкорлар нима қилади, кейинги ўйнайдиган роллари, халққа нимани бериш ҳақида ўйлайди-да. Шуларни узоқ ўйлайман. Аксинча, вақт етмай қоляпти менга. Барча вилоятларда ҳамкасб дўстларим бор. Шунча ишдан ортиб ора-сира улар билан ҳамсуҳбат бўлишга улгуряпман. Институтда тўрт йил дарс берганман. Талабаларим ҳол сўраб қўнғироқ қилиб туришади, улар билан гаплашаман. Хуллас, бир зум бекор қололмайман.

Хулоса қилиб айтмоқчиманки, элимиз бошига шундай бир синовли кунлар келганида бозорларимизда нарх-наволарни ўзбошимчалик билан ошириб олганлардан қаттиқ ранжидим. Ахир биз мўминмиз-ку! Палаги тоза халқмиз. Миқоллаб йиққанини бир кунда тўю томоша қилиб, эл олдига сочадиган, эшик қоқиб келганга иссиқ чой узатиб, нон синдирадиган ўзбекмиз.

Минг шукр, бутун халқимиз, бетакрор юртимизнинг ҳар қандай вазиятда эсон-омон бўлиши ва гуллаб-яшнаши учун жонфидо давлат раҳбаримиз бор. Юрт отасига қанот бўлиб, барча чора-тадбирларни қўллаб-қувватлаб турган инсонлар ҳақиқий иймони бут, халқпарвар инсонлар, десам хато бўлмайди.

Мен барча юртдошларимиз, тенгдошларим, касбдошларимга мана шу қимматли дамларда фақат ўз устингизда ишланг, ўқинг ва яна ўқинг, дейман. Зеро, ҳеч қачон бундай имконият бўлмаган. Фикран, ақлан ўзимизни таҳлил қилишимиз керак. Карантин даврида ўзига ташқаридан бир назар солиб, хато, камчиликларини кўра билган ва уларни тузатишга ҳаракат қилган инсон ҳеч қачон кам бўлмайди, деб бемалол айта оламан.

КАРАНТИН ДАВРИДА БОҒЧА БОЛАСИ ОТА-ОНАСИГА МЕҲНАТ ТАЪТИЛИ БЕРИШНИНГ ВАҚТИНЧАЛИК ТАРТИБИ

КАРАНТИН ДАВРИДА БОҒЧА БОЛАСИ ОТА-ОНАСИГА МЕҲНАТ ТАЪТИЛИ ҚУЙИДАГИЛАРГА БЕРИЛАДИ

БОҒЧА ТАРБИЯЛАНУВЧИСИНИНГ ВА МАКТАБЛАР 1-4-СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ОТА-ОНА(УЛАРНИНГ ЎРНИНИ БОСУВЧИ ШАХС, ВАСИЙ, ҲОМИЙ)СИГА БЕРИЛАДИ.

МЕҲНАТ ТАЪТИЛИ ХОДИМНИНГ ХОҲИШИГА КЎРА, ТАЪТИЛЛАР ЖАДВАЛИДАН ҚАТЪИ НАЗАР БЕРИЛАДИ (БИРИНЧИ ИШ ЙИЛИ УЧУН 6 ОЙ ИШЛАГАН БЎЛИШ ШАРТ ЭМАС).

МЕҲНАТ ТЎҒРИСИДАГИ БУЙРУҚДА ТАЪТИЛНИНГ БОШЛАНИШИ ВА ТУГАШ САНАСИ АНИҚ КЎРСАТИЛАДИ

БОҒЧАЛАР ВА МАКТАБЛАР ФАОЛИЯТИ ТЎХТАТИЛГАНЛИГИ САБАБЛИ ХОДИМ ТАЪТИЛГА ЧИҚҚАН ДАВРИДА, ХОДИМНИ ТАЪТИЛДАН ЧАҚИРИБ ОЛИШГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАЙДИ

АГАР ХОДИМ БОҒЧА ЁКИ МАКТАБ ФАОЛИЯТИ ТЎХТАТИЛИШИДАН ОЛДИН МЕҲНАТ ТАЪТИЛИНИ ОЛГАН БЎЛСА ЁКИ МЕҲНАТ ТАЪТИЛИ ОЛИШНИ ХОҲЛАМАСА УНИНГ РОЗИЛИГИ БИЛАН ҚУЙИДАГИЛАР АМАЛГА ОШИРИЛИШИ МУМКИН:

МАСОФАВИЙ ИШ УСУЛИ, МОСЛАШУВЧАН ИШ ГРАФИГИ ЁКИ УЙДА ИШЛАШГА ВАҚТИНЧА ЎТКАЗИШ;

ИШ ҲАҚИ САҚЛАНМАГАН ТАЪТИЛ БЕРИШ.

ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА КАРАНТИН ДАВОМ ЭТИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МЕҲНАТ ТАЪТИЛИ ТУГАГАН КУН ИШГА ЧИҚИШНИ ИЛОЖИ БЎЛМАГАНДА, ХОДИМ ИШ БЕРУВЧИ НОМИГА ҚУЙИДАГИ МАЗМУНДАГИ АРИЗАНИ ЮБОРАДИ:

МУДДАТИ ВА БОШЛАНИШ САНАСИ КЎРСАТИЛГАН ИШ ҲАҚИ САҚЛАНМАГАН ТАЪТИЛ ОЛИШ БЎЙИЧА;

МАСОФАВИЙ ИШ УСУЛИ, МОСЛАШУВЧАН ИШ ГРАФИГИДА ЁКИ УЙДА ИШЛАШГА ВАҚТИНЧА ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА.

МАКСИМАЛ МУДДАТ БЎЙИЧА ЧЕКЛОВЛАР КАРАНТИН ДАВРИДА ТАТБИҚ ҚИЛИНМАЙДИ.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Салим Дониёров

«Янги Ўзбекистон» газетаси учун масъул: бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари Бахтиёр Абдусатторов

Тахририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "KOLORPAK" МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** — 1118.
43642 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

"KOLORPAK" МЧЖ босмахонаси. Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Яшнобод тумани, Элбек кўчаси, 8-уй.
ЎзА якуни — 21:00 Топширилди — 23:00 1 2 3 4 5 6

Навбатчи муҳаррир: Лутфулла Сувонов
Мусаҳҳиҳ: Асолат Аҳмадқулова

Босмахона телефони: (71) 230-27-76

Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Девонхона: (0-371) 233-70-98 Котибият: (0-371) 233-56-60 Эълонлар: (0-371) 233-57-15